

༄༅། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་བརྟུགས་སོ། །

Chanting the Names of Noble Mañjushri
from the Words of the Buddha

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་རྩུ་མཕུ་ལྷི་རྣམ་སང་གྲི་ཏི།

In Indian language: *Arya-mañjushri-nama-sangiti*¹

བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ།

In Tibetan: *pakpa jampal gyi tsen yangdakpar jöpa*

In English: Chanting the Names of the Noble Mañjushri

འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྩུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

Homage to ever-youthful Mañjushri!

1. The Request²

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྗེ་འཚང་། །

dené palden dorjé chang

Then Vajradhara, ever glorious,

གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་རྣམས་གྱི་མཚོག་ །

dul ka dulwa nam kyi chok

Supreme subduer of the hard to tame,

དཔའ་བོ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྒྱལ། །

pawo jikten sum lé gyal

The hero conquering the triple world,

རྗོ་རྗོ་དབང་ཕྱག་གསང་བའི་རྒྱལ། །

dorjé wangchuk sangwé gyal

The vajra lord and master of all secrets, (1)

པལ་དཀར་པོ་རྒྱས་འབྲེལ་སྤྱོད། །

pema karmo gyé dré chen

With eyes wide open like white lotuses,

པལ་རྒྱུས་པའི་ཞལ་མངའ་བ། །

pema gyepé zhal ngawa

His face just like a lily in full bloom,³

རང་གི་ལག་གིས་རྗེ་མཚོ་ག། །

rang gi lak gi dorjé chok

While shaking in his hand repeatedly

ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པ། །

yang dang yang du sor jepa

A vajra of the highest excellence—(2)

ཁྲོ་གཉེར་འི་མ་པར་ལྷན་ལ་སོགས། །

tronyer rimpar den lasok

Accompanied by countless Vajrapanis,

ལག་ན་རྗེ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པ། །

lak na dorjé tayepa

With features such as fierce, turbulent brows,

དཔའ་བོ་གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་པོ། །

pawo dul ka dulwa po

Subduers of the hard to tame, heroes,

འཛིགས་སྐྱུ་རུང་དང་དཔའ་བྱེད་ཅན། །

jik su rung dang pa jechen

Appearing with heroic, hideous forms, (3)

རྗེ་ཚུ་མོ་རབ་འཕྲོ་བ། །

dorjé tsemo rab trowa

Brandishing in their hands their mighty vajras,

རང་གི་ལག་གིས་གསོར་བྱེད་པ། །

rang gi lak gi sor jepa

The tips of which emit intensive light,

སླིང་རྗེ་ཆེ་དང་ལེས་རབ་དང་། །

nyingjé ché dang sherab dang
Great benefactors to all living beings

ཐབས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་བྱེད་པའི་མཚོགས། །

tab kyi dro dönjé pé chok
Through skill, through insight, and through great compassion, (4)

དགའ་མགུ་རངས་པའི་བསམ་པ་ཅན། །

gagu rangpé sampachen
With pleased and happy attitudes, with joy,

ཁྲོ་བའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ལྷན་པ། །

trowö lü kyi zuk denpa
Their bodies those of wrathful deities,

སངས་རྒྱས་སྲིན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན། །

sangye trinlé jepé gön
Protectors who assist the buddhas' deeds,

ལུས་བཏུད་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །

lü tü nam dang lhenchik tu
Their bodies bowing reverentially—(5)

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། །

dezhin shekpa chomdendé
Paid homage to the true awakened one,

ཚོགས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚེལ་ནས། །

dzoksang gyé la chaktsal né
Protector, Blessed One, Tathagata.

ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བྱས་ནས་ནི། །

talmo jarwa jé né ni
And joining his two palms respectfully,

ཇུན་སྲུང་འདུག་སྟེ་འདི་རྣམས་གསེལ། །

chen ngar duk té diké sol

He said before the lord the following: (6)

ལྷུབ་བདག་བདག་ལ་སྦྱོན་བ་དང་། །

khyabdak dak la menpa dang

‘O omnipresent lord, for my well-being,

བདག་དོན་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེའི་ཕྱིར། །

dak dön dak la tuk tsé chir

With due concern for me and for my sake,

སྦྱུང་འཕྲུལ་དྲ་བའི་མངོན་རྫོགས་པའི། །

gyutrul drawé ngöndzok pé

That I may reach complete awakening

བྱང་ལྷུབ་ཅི་ནས་བདག་ཐོབ་མཛོད། །

changchub chiné dak tob dzö

Upon the basis of Illusion’s Net;⁴ (7)

ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་དྲུགས་ཤིང་། །

nyönmongpé ni sem truk shing

And for the sake of every living being—

མི་ཤེས་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ཡི། །

mi shé dam du jingwa yi

Sunk deep into the mud of ignorance,

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྦྱོན་བ་དང་། །

semchen kün la menpa dang

Their thoughts disturbed by various afflictions—

ལྷ་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །

lamé drebu tob jé chir

So that they may obtain the highest fruit, (8)

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་བཙམ་ལྷན་འདས། །

dzokpé sangye chomdendé

May you—the most supreme awakened one,

འགྲོ་བའི་སྤྲུལ་སྟོན་པ་པོ། །

drowé lama tönpa po

The Blessed One, the world's guru, and teacher,

དམ་ཚིག་ཚེན་པོ་དེ་ཉིད་མཁྱེན། །

damtsik chenpo denyi khyen

Who knows the great samaya's reality,

དབང་པོ་བསམ་པ་མཁྱེན་མཚོག་གིས། །

wangpo sampa khyen chok gi

Aware of wishes and abilities—(9)

བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ། །

chomdendé kyi yeshe ku

Reveal to us the great name chanting of

གཙུག་ཏྱར་ཚེན་པོའི་ཚིག་གི་བདག། །

tsuktor chenpö tsik gi dak

The wisdom body of the Blessed One,

ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་སྟེ་རང་བྱུང་བ། །

yeshe ku té rangjungwa

The great *ushnisha*, master of all speech,

འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡི། །

jampal yeshe sempa yi

The self-arising wisdom emanation, (10)

མིང་ནི་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་མཚོག། །

ming ni yangdak jöpé chok

The wisdom deity called Mañjushri;

དོན་ཟབ་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། །

dön zab dön ni gyaché zhing

These names with meaning both profound and vast;

དོན་ཆེན་མཚུངས་མེད་རབ་ཞི་བ། །

dön chen tsungmé rabzhi ba

Of great significance; unmatched; serene;

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགོ་བ། །

tokma bar dang tar gewa

With goodness at their start, middle, and end; (11)

འདས་པའི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །

depé sangye nam kyi sung

Proclaimed by buddhas of the aeons past,

མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འགྲུར་ལ། །

ma ong nam kyang sung gyur la

And to be taught by buddhas yet to come;

ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཚེ་གས་སངས་རྒྱས། །

dantar jungwa dzoksang gyé

And taught not once but time and time again

ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་གང་། །

yang dang yang du sungpa gang

By all the buddhas of the present age; (12)

རྒྱུད་ཆེན་སྐུ་འཕྲུལ་བྲ་བ་ལས། །

gyü chen gyutrul drawa lé

Which were respectfully recited in

དོན་ཤིང་འཆང་ཆེན་གསང་སྤྲུགས་འཆང་། །

dorjé chang chen sang ngakchang

Illusion's Net, the tantra most supreme,

དཔག་མེད་རྣམས་གྱིས་དགའ་བཞིན་དུ། །

pakmé nam kyi ga zhindu

By multitudes of mighty Vajrapanis,

སྤྱར་བསྐྱངས་གང་ལགས་བཤད་དུ་གསོལ། །

lur lang gang lak shé du sol

The joyous guardians of secret mantras. (13)

མགོན་པོ་རྗེ་གསལ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི། །

gönpo dzoksang gyé kün gyi

Just this I shall uphold with firm resolve,

གསང་འཛིན་ཅི་ནས་བདག་འགྱུར་གྱིར། །

sang dzin chiné dak gyur chir

Until I reach my final liberation,

ངེས་པར་འགྲུང་བའི་བར་དུ་དེ། །

ngepar jungwé bardu di

So that I may become, O great protector,

བདག་གི་བསམ་མ་བ་བརྟན་པོས་གཟུང་། །

dak gi sampa tenpö zung

The bearer of the buddhas' every secret; (14)

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བསལ་བ་དང་། །

nyönmong malü salwa dang

And this I shall reveal to living beings

མི་ཤེས་མ་ལུས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །

mi shé malü pangpé chir

According to each one's capacity,

བསམ་པའི་བྱུང་པར་ཇི་བཞིན་དུ། །

sampé khyepar jizhin du

In order that afflictions may be quelled,

སེམ་ཅན་ནམ་ལ་བཤད་པར་འཚོལ། །

semchen nam la shepar tsal

So ignorance may fully be dispelled.' (15)

གསང་དབང་ལག་ན་དོ་རྗེ་ཡིས། །

sangwang lak na dorjé yi

With this request to the Tathagata,

དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་དེ་སྐད་དུ། །

dezhin shek la deké du

The master of all secrets, Vajrapani—

གསོལ་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་བྱས་ཏེ། །

sol né talmo jar jé té

His body bowed, his palms politely joined—

ལུས་བཏུད་ནས་ནི་སྐྱེན་སྲར་འདུག། །

lü tü né ni chen ngar duk

Then stood before the lord devotedly. (16)

2. *The Reply*

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ལྷུ་ཐུབ། །

dené chomden shakya tub

And so the Blessed One, lord Shakyamuni,

ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྐང་གཉིས་མཚོག། །

dzokpé sangye kang nyi chok

The best of men, the fully awakened one,

ཉིད་ཀྱི་ནལ་ནས་ལྷགས་བཟང་བ། །

nyi kyi zhal né jak zangwa

Extending from his mouth his handsome tongue,

རིང་ཞིང་ཡངས་པ་བརྒྱུང་མཚན་དེ། །

ring zhing yangpa kyang dzé dé

A tongue unmatched in both its breadth and length, (17)

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་མཛད་ཅིང་། །

jikten sumpo nang dzé ching

Displaying a gentle smile to living beings—

བདུད་བཞིའི་དགྲ་རྣམས་འདུལ་མཛད་པ། །

dü zhi dra nam dul dzepa

A smile that fills the threefold world with light;

སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ངན་སེང་གསུམ། །

semchen nam kyi ngensong sum

That tames the enemy, the four Maras;

སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་འཇུག་བསྟན་ནས། །

jongwar jepé dzum ten né

That ends unwanted birth in all three forms⁵—(18)

ཚངས་པའི་གསུང་ནི་སྟན་བ་ཡིས། །

tsangpé sung ni nyenpa yi

His voice melodious, like that of Brahma,

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཀློན་བཀའ་ནས། །

jikten sumpo kün kang né

Completely filling all the triple world,

ལག་ན་རྗེ་མྱོ་བས་པེ་ཆེ། །

lak na dorjé tobpo ché

Replied as follows to the lord of secrets,

གསང་དབང་ལ་ནི་སྤྲེང་གསུངས་པ། །

sangwang la ni lar sungpa

To Vajrapani, strongest of the strong: (19)

སྣིང་རྗེ་ཆེ་དང་ལྷན་གྱུར་པས། །

nyingjé ché dangden gyurpé

‘That you, abounding in supreme compassion

འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་བྱོན། །

dro la penpé döndu khyö

And aiming to assist all living beings,

ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་འཇམ་དཔལ་གྱི། །

yeshe lüchen jampal gyi

Are willing and prepared to hear from me

མིང་བརྗོད་པ་ནི་དོན་ཆེ་བ། །

ming jöpa ni dön chewa

This evil-quelling, purifying chanting—(20)

དག་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྲིག་སེལ་བ། །

dakpar jé ching dik selwa

The chanting of the names, so filled with meaning,

ང་ལས་ཉན་པར་བརྗོད་པ་ནི། །

nga lé nyenpar tsönpa ni

Of Mañjushri's embodiment of wisdom—

ལེགས་སོ་དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྗེ་འཆང་། །

lek so palden dorjé chang

How truly excellent, O Vajradhara;

ལག་ན་རྗེ་རྗེ་བྱོད་ལེགས་སོ། །

lak na dorjé khyö lek so

How excellent of you, O Vajrapani! (21)

གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་ཕྱིར་ངས། །

sangwé dakpo dechir ngé

And so I shall, O master of all secrets,

བྱོད་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་པར་བྱ། །

khyö la lekpar tenpar ja

Reveal just that to you most splendidly.

ཁྱོད་ནི་ཚེ་གཅིག་ཡིད་གྱིས་ཉེན། །

khyö ni tsechik yi kyi nyön

With single-minded focus, listen well!

བཅོམ་ལྷན་དེ་ནི་ལེགས་ཞེས་གསོལ། །

chomden dé ni lek zhé sol

'How excellent!' responded Vajrapani,
'So truly excellent, O Blessed One.' (22)

3. *The Survey of the Six Families*

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ལྟ་ཐུབ། །

dené chomden shakya tub

And then the Blessed One, lord Shakyamuni,

གསང་སྤྲུགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་དང་། །

sang ngak rik chen tamché dang

Surveyed in full the family great with mantras,

གསང་སྤྲུགས་རིག་སྤྲུགས་འཆང་བའི་རིགས། །

sang ngak rik ngakchang bé rik

The family of the *vidyas* and the *mantras*,

རིགས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས། །

rik sum la ni nampar zik

The family that is threefold by its nature, (23)

འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས། །

jikten jikten depé rik

The family of and yet beyond the world,

འཛིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་རིགས་ཆེན་དང་། །

jikten nangjé rik chen dang

The family great in brightening the world,

ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོའི་རིགས་མཚོག་དང་། །

chakgya chenpö rik chok dang

The foremost family of *mahamudra*,

རིགས་ཚེན་བཟུག་ཏྲར་ཚེར་གཟིགས་ནས། །

rik chen tsuktor cher zik né

And so the family great with great *ushmishas*. (24)

4. The Stages of Awakening According to Illusion's Net

ཚོག་གི་བདག་པོའི་ཚོགས་སུ་བཅད། །

tsik gi dakpö tsik su ché

And then, about the lord of speech,⁶ he spoke

གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པོ་དྲུག་ལྷན་ཞིང་། །

sang ngak gyalpo drukden zhing

These verses, which include six kingly mantras,⁷

གཉིས་སུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། །

nyisumepar jungwa dang

Which manifest from non-duality,

མི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན་འདི་གསུངས་པ། །

mi kyé chöchen di sungpa

Which bear the quality of non-arising: (25)

ཨ་ཨྱ་ཨི་ཨཱི་ཨུ་ཨུཾ་ཨེ་ཨི།
a a i i u u é ai

ཨོ་ཨོཾ་ཨཱི་ཨཱིཾ་ སྲི་ཏི་མི་དི།
o au am ah, stito hridi

ཇློན་ལྷ་ཏི་ར་ཉི་བཟློ།
jnana murtir aham buddho

བུ་ཇློན་ཉུང་ལྷ་བཏི་ལློ།
buddhanam tryadhvavartinam⁸ (26)

ཨོཾ་བཙུན་ཏི་ཇློན་དུཤ་བ་རྩོད།
om benza tikshna dukkha tseda

པུ་ཇློན་ལྷ་ལྷ་ཏི་ཡེ།
prajna jnana murtayé

ཇློན་ལྷ་ཡ་ལྷ་གྲི་ལྷ་ར།
jnanakaya vagishvara

ཨ་ར་བ་ཙུན་ཡ་ཏི་ན་མམ།
arapatsanaya té nama⁹ (27)

5. The Great Vajradhatu Mandala

འདི་ལྷ་ར་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། |

ditar sangye chomdendé

And so, he is the Blessed One, the Buddha,

ཇློན་གསལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་། |

dzokpé sangye a lé jung

Awakened fully, born of the letter 'a';

ཨ་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚོན། །

ani yikdru kün gyi chok

He is the letter 'a,' the foremost phoneme,¹⁰

དོན་ཆེན་ཡི་གེ་དམ་པ་ཡིན། །

dön chen yigé dampo yin

Supreme-most syllable, with meaning great, (28)

ཁོང་ནས་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད། །

khong né jungwa kyewamé

Arising from great vital force,¹¹ unborn,

ཚིག་ཏུ་བརྗོད་བ་སྤངས་པ་སྟེ། །

tsik tu jöpa pangpa té

Beyond expression based on words or speech,

བརྗོད་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཚོན། །

jöpa kün gyi gyu yi chok

The foremost cause of every form of speech,

ཚིག་ཀུན་རབ་ཏུ་གསལ་ལ་བར་བྱེད། །

tsik kün rabtu salwar jé

The shining forth of every kind of language, (29)

མཚོན་པ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ། །

chöpa chenpo döchak ché

Great feast¹² who takes the form of great passion,

སེམ་ཅན་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད། །

semchen tamché gawar jé

Producing bliss in every sentient being,

མཚོན་པ་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་ཆེ། །

chöpa chenpo zhedang ché

Great feast who takes the form of great anger,

ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་དགྲ་ཚེ་བ། །

nyönmong kün gyi dra chewa

Great enemy of every mental poison, (30)

མཚོན་པ་ཚེན་པོ་གཉི་ལུག་ཚེ། །

chöpa chenpo timuk ché

Great feast who is by nature great delusion,

གཉི་ལུག་སློ་སྟེ་གཉི་ལུག་སེལ། །

timuk lo té timuk sel

Delusion's vanquisher for deluded minds,

མཚོན་པ་ཚེན་པོ་ཁྲོ་བ་ཚེ། །

chöpa chenpo trowa ché

Great feast who is in essence great fury,

ཁྲོ་བ་ཚེན་པོ་དགྲ་ཚེ་བ། །

trowa chenpo dra chewa

Great adversary to all furiousness, (31)

མཚོན་པ་ཚེན་པོ་ཚགས་པ་ཚེ། །

chöpa chenpo chakpa ché

Great feast who takes the form of great desire,

ཚགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད། །

chakpa tamché selwar jé

Who vanquishes desire in all forms;

འདོད་པ་ཚེན་པོ་བདེ་བ་ཚེ། །

döpa chenpo dewa ché

He is great carnal lust; he is great bliss;

དགའ་བ་ཚེན་པོ་མགུ་བ་ཚེ། །

gawa chenpo guwa ché

He is great happiness; he is great joy; (32)

གཟུགས་ཆེ་ལུས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྟེ། །

zuk ché lü kyang chewa té

With great appearance, bearing forms supreme,

འདོག་ཆེ་ཞིང་ལུས་བོང་ཆེ། །

khadok ché zhing lü bong ché

With great complexion, marked by great physique,

མིང་ཡང་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ། །

ming yang ché zhing gyachewa

With great renown, the great munificent one,

དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་པ་ཡིན། །

kyilkhor chenpo yangpa yin

His mandala voluminous and great, (33)

ཤེས་རབ་མཚོན་ཆེན་འཆང་བ་སྟེ། །

sherab tsön chen changwa té

The bearer of the mighty sword of wisdom,

ཉོན་མོངས་ལྷུགས་ཀྱུ་ཆེ་བའི་མཚོན། །

nyönmong chakkyu chewé chok

The foremost goad for taming great afflictions,

གྲགས་ཆེན་སྣོན་གྲགས་ཆེན་པོ་སྟེ། །

drak chen nyendrak chenpo té

Possessing great renown, his glory great,

སྣང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ། །

nangwa chenpo salwa ché

His brightness great, his lustre most supreme, (34)

མཁས་པ་སྐྱུ་འདུལ་ཆེན་པོ་འཆང་། །

khepa gyütrul chenpo chang

Most wise upholder of the great illusion,

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་པ། །

gyutrul chenpo döndrub pa

Fulfiller of the great illusion's aims,

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དགའ་བས་དགའ། །

gyutrul chenpo gawé ga

Enraptured by the great illusion's rapture,

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་མིག་འཕྲུལ་ཅན། །

gyutrul chenpo miktrul chen

The great illusion's great illusionist, (35)

སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ། །

jindak chenpo tsowo té

The foremost lord of great munificence,¹³

ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཚོགས། །

tsultrim chenpo changwé chok

Supreme upholder of great discipline,

བཟོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་བ་པོ། །

zö chen changwa tenpa po

Intent supporter of great tolerance,

བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བརྟུལ་བ་ཡིན། །

tsöndrö chenpo tulwa yin

With valour rooted in great diligence, (36)

བསམ་མ་གཏན་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་གཞུགས། །

samten chenpo tingdzin né

Samadhi-resting through great meditation,

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ལྷུས་འཆང་བ། །

sherab chenpo lü changwa

Endowed with bodies flowing from great wisdom,

སྟོབས་ཤི་ཆེ་ལ་ཐབས་ཆེ་བ། །

tobpo ché la tab chewa

Both great in strength and great in skilful means,

སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། །

mönlam yeshe gyatso té

A brimming ocean filled with vows and knowledge, (37)

བྱམས་ཆེན་རང་བཞིན་དབག་ཏུ་མེད། །

jamchen rangzhin pak tumé

By nature great in kindness, limitless,

སློང་ཇི་ཆེན་པོ་སློ་ཡི་མཚོ། །

nyingjé chenpo lo yi chok

The foremost mind, enriched by great compassion,

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སློ་ཆེན་ལྷན། །

sherab chenpo lo chenden

Of great insight, of great intelligence,

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐབས་ཆེ་བ། །

khepa chenpo tab chewa

Great dexterous one, with methods ever great, (38)

རྩུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྷན། །

dzutrul chenpo tob dangden

Commanding powers and great miracles,

ཤུགས་ཆེན་མགྲོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། །

shuk chen gyokpa chenpo té

With driving force supreme, with speed unmatched,

རྩུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་ཆེར་གྲགས་པ། །

dzutrul chenpo cher drakpa

Renowned great lord, of foremost majesty,

སྟོབས་ཆེན་པོའལ་གཞོན་པོ། །

tobchen parol nönpa po

Most valorous owing to his great might, (39)

སྤིང་པའི་རི་བོ་ཆེན་པོ་འཛོམས། །

sipé riwo chenpo jom

Destroying the massive mountain of becoming,

མ་བྲེགས་ཤིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཚང་། །

trek shing dorjé chenpo chang

Unyielding, holding strong a massive vajra,

དྲག་པོ་ཆེན་པོ་དྲག་ལྷལ་ཆེ། །

drakpo chenpo drakshul ché

Great terrifying lord, the great cruel one,

འཛིགས་ཆེན་འཛིགས་པར་བྱེད་པ་པོ། །

jik chen jikpar jepapo

Provoking fear in great and daunting creatures,¹⁴ (40)

མགོན་པོ་རིག་མཚོག་ཆེན་པོ་སྟེ། །

gönpo rik chok chenpo té

Protector as the greatest of all *vidyas*,¹⁵

ལྷ་མ་གསལ་སྤྲུགས་ཆེ་བའི་མཚོག་ །

lama sang ngak chewé chok

A guru as the greatest of all mantras,

ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རྩུལ་ལ་གནས། །

tekpa chenpö tsul la né

Traversing well the Mahayana's path,

ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རྩུལ་གྱི་མཚོག་ །

tekpa chenpö tsul gyi chok

Himself the Mahayana's foremost way; (41)

6. The Wisdom of the Immaculate Dharmadbatu

སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་སྤྲོད་མཛད་ཆེ། །

sangye nampar nang dzé ché

He is Maha-vairochana; the Buddha;

བྱུང་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཆེན་ལྷན། །

tubpa chenpo tub chenden

Great sage; observing great, intensive silence;¹⁶

གསང་སྤྲལ་སྤྲུལ་ཆུང་ཆེན་ལས་བྱུང་བ། །

sang ngak tsul chen lé jungwa

Arising from the Great Mantra Way;

གསང་སྤྲལ་སྤྲུལ་ཆུང་ཆེན་བདག་ཉིད་ཅན། །

sang ngak tsul chen daknyi chen

He is at heart the Great Mantra Way; (42)

པ་རོལ་སྤྱིན་བཅུ་ཐོབ་པ་སྟེ། །

parol chin chu tobpa té

Accomplished in the ten paramitas,

པ་རོལ་སྤྱིན་པ་བཅུ་ལ་གནས། །

parol chinpa chu la né

Having the ten paramitas as home,

པ་རོལ་སྤྱིན་བཅུ་དག་པ་སྟེ། །

parol chin chu dakpa té

In whom the ten paramitas are pure,

པ་རོལ་སྤྱིན་པ་བཅུ་ཡི་ཚུལ། །

parol chinpa chu yi tsul

For whom the ten paramitas are means, (43)

མགོན་པོ་ས་བཅུ་འི་དབང་ཡུག་སྟེ། །

gönpo sa chü wangchuk té

Protector, reigning over all ten grounds,¹⁷

ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་པ་པོ། །

sa chu la ni nepa po

Residing steadily on all ten grounds,

ལེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། །

shé chu namdak daknyi chen

Made pure in nature by the tenfold knowledge,¹⁸

ལེས་བཅུ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ། །

shé chu namdak changwa po

Maintaining purity through tenfold knowledge, (44)

རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དོན་བཅུ་འི་དོན། །

nampa chupo dön chü dön

With tenfold forms, intent on tenfold content,¹⁹

ཐུབ་དབང་སྟོབས་བཅུ་ཁྱབ་པའི་བདག། །

tubwang tob chu khyabpé dak

With tenfold strength,²⁰ pervasive, lord of sages,

ཀུན་གྱི་དོན་ནི་ལ་ལུས་བྱེད། །

kün gyi dön ni malü jé

Achieving every aim for every being,

རྣམ་བཅུ་དབང་ལྷན་ཆེ་བ་པོ། །

nam chu wangden chewa po

Endowed with tenfold mastery,²¹ supreme, (45)

ཐོག་མ་མེད་པ་སློམ་མེད་བདག། །

tokma mepa trömé dak

Beginningless, complexity devoid,

དེ་བཞིན་ཉིད་དག་དག་པའི་བདག། །

dezhin nyi dak dakpé dak

By nature pure, reality in essence,

བདེན་པར་སྐྱེ་ཞིང་ཚིག་མི་འགྱུར། །

denpar ma zhing tsik mingyur
Unwavering, a speaker of the truth,

ཇི་སྐད་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད། །

jiké mewa dezhin jé
With speech and actions perfectly aligned, (46)

གཉིས་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྟོན། །

nyimé nyisumepar tön
A teacher of the non-dual truth, non-dual,

ཡང་དག་མཐའ་ལ་རྣམ་པར་གནས། །

yangdak ta la nampar né
Atop reality's most lofty peak,

བདག་མེད་སེང་གའི་སྐྱོད་ངར་ལྷན། །

dakmé sengé dra dangden
With selflessness his wild lion's roar,

ལུ་སྟེགས་རི་དུགས་ངན་འཇིགས་བྱེད། །

mutek ridak ngen jikjé
Instilling fear in deer-like misled seekers,²² (47)

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡོད་སྟོབས། །

küntu drowé dön yö tob
With journeys fruitful, travelling everywhere,²³

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ལྟར་མཚྭོགས། །

dezhin shekpé yi tar gyok
As swift as thought in all tathagatas,

རྒྱལ་བ་དགའ་རྒྱལ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །

gyalwa dragyal nampar gyal
A victor, slayer of foes, triumphant lord,

འཕོར་ལོས་སྐུར་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །

khrolö gyurwa tobpo ché

A universal king, with forces great,²⁴ (48)

ཚོགས་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚོགས་གྱི་མཚན། །

tsok kyi lompön tsok kyi chok

Assembly head, instructor for assemblies,

ཚོགས་ཇི་ཚོགས་བདག་དབང་དང་ལྷན། །

tsokjé tsokdak wang dangden

Assembly lord, assembly chief, the ruler,

མ་བྱ་ཆེན་གཅེས་པར་འཛིན་བ་སྟེ། །

tuchen chepar dzinpa té

Most influential, bearing precious burdens,

ཚུལ་ཆེན་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛིན། །

tsul chen zhen gyi dring mi jok

Not other-bound, his way the greatest way, (49)

ཚོག་ཇི་ཚོག་བདག་སྤྲུལ་མཁས་པ། །

tsik jé tsik dakma khepa

The lord of speech, the master of expression,

ཚོག་ལ་དབང་བ་ཚོག་མཐའ་ཡས། །

tsik la wangwa tsikta yé

Most skilled in words, adept with language, truthful,

ཚོག་བདེན་བདེན་པར་སྤྲུལ་བ་སྟེ། །

tsik den denpar mawa té

With boundless words, the teacher of the truth,

བདེན་བ་བཞི་ནི་སྟོན་པ་པོ། །

denpa zhi ni tönpa po

Providing teachings on the fourfold truth, (50)

ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཕྱིར་མི་འོང་། །

chirmidokpa chir mi ong

Not coming back, not turning 'round, rhino,

འདྲན་པ་རང་རྒྱལ་བས་རུ་འུ་ལྷོག་པ། །

drenpa ranggyal serü tsul

The leader of the pratyekabuddhas,²⁵

ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་ཚེགས་ལས་འབྱུང་བ། །

ngejung natsok lé jungwa

Gone forth by going forth in different ways,

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གཅིག་པོ། །

jungwa chenpo gyu chikpo

The single cause of all great elements, (51)

དགོས་སྤོང་དགྲ་བཅོམ་ཟག་པ་ཟད། །

gelong drachom zakpa zé

Arhat, bhikshu, defilements exhausted,

འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དབང་པོ་ཐུལ། །

döchak dralwa wangpo tul

Devoid of passion, master of the senses,

བདེ་བ་རྗེད་པ་འཇིགས་མེད་ཐོབ། །

dewa nyepa jikme tob

Arrived at comfort, met with security,

བསིལ་བར་གྱུར་པ་སྟོག་པ་མེད། །

silwar gyurpa nyokpamé

For he, having cooled down, is free from stains; (52)

རིག་པ་དང་ནི་རྐང་བར་ལྷན། །

rigpa dang ni kangpar den

Equipped in full with knowledge and its base,²⁶

བདེ་བཤེགས་འཛིན་རྟེན་རིག་པའི་མཚོགས། །

deshek jikten rigpé chok

A sugata, best knower of the world,

བདག་གིར་མི་འཛིན་ངར་མི་འཛིན། །

dakgir mi dzin ngar mi dzin

Not thinking 'me', not clinging onto 'mine',

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས། །

denpa nyi kyi tsul la né

Established in the system of two truths, (53)

འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་མཐར་སོན་པ། །

khorwé parol tarsönpa

Upon the edge of cyclic life's far shore;

བྱ་བ་བྱས་པ་སྐླུ་མ་སར་གནས། །

jawa jepa kam sar né

With deeds accomplished; resting on the bank;

ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ། །

yeshe bazhik lé jungwa

Emerging from untainted, lone awareness;

ཤེས་རབ་མཚོན་ཚེན་རྣམ་འཛུམས་པ། །

sherab tsön chen namjom pa

With sword-like insight ever penetrating; (54)

དམ་ཚོས་ཚོས་རྒྱལ་གསལ་བར་ལྷན། །

damchö chögyal salwar den

The sun, the Dharma king, the noble Dharma,

འཛིན་རྟེན་སྣང་བར་བྱེད་པའི་མཚོགས། །

jikten nangwar jepé chok

Supreme illuminator of the world,

ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ། །

chö kyi wangchuk chö kyi gyal

The Dharma lord, the sovereign of the Dharma,

ལེགས་པའི་ལམ་ནི་སྟོན་པ་སོ། །

lekpé lam ni tönpa po

The teacher of the path to excellence, (55)

དོན་གྲུབ་བསམ་པ་གྲུབ་པ་སྟེ། །

döndrub sampa drubpa té

Accomplishing all goals,²⁷ fulfilling aims,

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས། །

küntu tokpa tamché pang

Completely free from wants of any kind,

རྣམ་པར་མི་རྟོག་དབྱིངས་མི་ཟད། །

nampar mi tok ying mizé

Bereft of thought, a non-depleting source,

ཚོས་དབྱིངས་དམ་པ་ཟད་མི་ཤེས། །

chöying dampá zé mi shé

The Dharma source,²⁸ supreme, beyond decay, (56)

བསོད་ནམས་ལྷན་པ་བསོད་ནམས་ཚོགས། །

sönam denpa sönam tsok

Enriched by merit; merit's gathering;

ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་པར་ཆེ། །

yeshe yeshe khyepar ché

Unique great wisdom; wisdom; wisdom-rich;

ཡེ་ཤེས་ལྷན་པ་ཡོད་མེད་ཤེས། །

yeshe denpa yöme shé

Aware of what exists and what does not,

ཚོགས་གཉིས་ཚོགས་ནི་བསགས་པ་འོ། །

tsok nyi tsok ni sakpa o

While gathering the twofold gathering; (57)

རྟག་པ་ཀུན་རྒྱལ་རྣམ་འབྲེར་ཅན། །

takpa kün gyal naljor chen

Eternal, yogin, king of everywhere,

བསམ་གཏན་བསམ་བྱ་སློབ་ལྡན་བདག། །

samten samja loden dak

The object and the mind of concentration,
The master of intelligent reflection—

སོ་སོ་རང་རིག་མི་གཡོ་བ། །

soso rangrig miyowa

For by oneself alone is he experienced—

མཚོག་གི་དང་པོ་སྐྱ་གསུམ་འཆང་། །

chok gi dangpo ku sum chang

Immovable, the ultimate beginning,
The holder of the three enlightened bodies, (58)

སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ལྡེ་བདག་ཉིད་ཅན། །

sangye ku ngé daknyi chen

The Buddha, formed of five embodiments,²⁹

ཁྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་ཡི་བདག། །

khyabdak yeshe nga yi dak

The omnipresent, made of five wisdoms,

སངས་རྒྱས་ལྡེ་བདག་ཅོད་པན་ཅན། །

sangye nga dak chöpen chen

His diadem with five awakened ones,

སྤྱན་ལྡེ་ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང་། །

chen nga chakpa mepa chang

With all five eyes,³⁰ maintaining non-attachment, (59)

སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་པ་པོ། །

sangye tamché kyepa po

The great progenitor of all the buddhas,

སངས་རྒྱལ་སྲས་པོ་དམ་པའི་མཚོག། །

sangye sepo dampé chok

The buddhas' eminent and foremost son,

ཤེས་པ་སྲིད་འབྱུང་སྐྱེ་གནས་མེད། །

shepa si jung kyené mé

Arising from the world of true insight,

ཚོས་ལས་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་སེལ། །

chö lé jungwa sipa sel

The sourceless, Dharma source, existence ending, (60)

གཙམ་སུ་སྲ་མ་བྲེགས་རྗེ་རྗེའི་བདག། །

chikpu sa trek dorjé dak

Comprised of vajras, wholly dense and firm,

སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བདག། །

kyé ma tak tu drowé dak

The newborn sovereign ruler of the world,

ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །

namkha lé jung rangjungwa

Emerging from the sky, the self-arisen,

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཚེ། །

sherab yeshe mé bo ché

A massive blaze of knowledge and of insight, (61)

འོད་ཚེན་རྣམ་པར་སྣང་བར་བྱེད། །

ö chen nampar nangwar jé

Illuminating,³¹ beacon of great light,

ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ལམ་མེ་བ། །

yeshe nangwa lammewa

A lamp of wisdom, shining brilliantly,

འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན། །

drowé marmé yeshe drön

A light for beings, a lantern unto wisdom,

གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། །

ziji chenpo ösalwa

With energy supreme, most radiant, (62)

སྔགས་མཚོག་མངའ་བདག་རིག་སྔགས་རྒྱལ། །

ngak chok ngadak rik ngak gyal

The *vidya*-king, the greatest mantra's lord,

གསང་སྔགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། །

sang ngak gyalpo dön chen jé

The mantra king, achieving noble aims,

གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོ་མེད་བྱུང་གཙུག། །

tsuktor chenpo mejung tsuk

The great *ushnisha*, marvellous *ushnisha*,

ནམ་མཁའི་བདག་པོ་སྣ་ཚོགས་སྒྲོན། །

namkhé dakpo natsok tön

The lord of space, revealer of all things, (63)

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཡི་མཚོག། །

sangye kün kyi ku yi chok

The best embodiment of every buddha,

འགྲོ་བ་དགའ་བའི་མིག་དང་ལྷན། །

drowa gawé mik dangden

With eyes the joy of every living being,

སྣ་ཚོགས་གསུགས་ཅན་སྐྱེད་པ་པོ། །

natsok zukchen kyepa po

Creator, manifesting varied forms,

མཚོན་ཅིང་རྗེད་པ་བྱང་སྲོང་ཚེ། །

chö ching jepa drangsong ché

Great sage, deserving praise, deserving worship, (64)

རིགས་གསུམ་འཆང་བ་གསང་སྤྲུགས་འཆང་། །

rik sum changwa sang ngakchang

A mantrin, born unto the triple family,³²

དམ་ཚིག་ཚེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་འཛིན། །

damtsik chenpo sang ngak dzin

Upholding mantras of the foremost pledge,³³

གཙོ་བོ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་འཛིན་པ། །

tsowo könchok sum dzinpa

The greatest bearer of the triple gem,

ཐེག་པ་མཚོག་གསུམ་སྟོན་པ་པོ། །

tekpa chok sum tönpa po

Who teaches all three peerless vehicles, (65)

དོན་ཡོད་ཞགས་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །

dön yö zhakpa nampar gyal

With snare unfailing, most victorious,

འཛིན་པ་ཚེན་པོ་རྗེ་ཞགས། །

dzinpa chenpo dorjé zhak

The snatcher ever great, the vajra snare,

རྗེ་ཚེ་ལྷགས་རྒྱ་ཞགས་པ་ཚེ། །

dorjé chakkyu zhakpa ché

The vajra hook, the snare of excellence.³⁴

7. *The Mirror-Like Wisdom*³⁵

དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་འཇིགས་པར་བྱེད། །

dorjé jikjé jikpar jé

Called Vajra-bhairava, he is terrific, (66)

ལྷོ་བའི་རྒྱལ་པོ་གདོང་དྲུག་འཇིགས། །

trowö gyalpo dong druk jik

Six-faced, the king of anger,³⁶ hideous,

མིག་དྲུག་ལག་དྲུག་སྟོབས་དང་ལྷན། །

mik druk lak druk tob dangden

Six-eyed, six-armed, the ever powerful,

ཀེང་རུས་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་པོ། །

keng rü chewa tsikpa po

Baring his terrible fangs, a skeleton,

ཧ་ལ་ཧ་ལ་གདོང་བརྒྱཔ། །

hala hala dong gyapa

Halahala,³⁷ a hundred faces proud, (67)

གཤམ་རྗེ་གཤམ་པོ་བགོགས་གྱི་རྒྱལ། །

shinjé shepo gek kyi gyal

The Yama killer,³⁸ ruling obstacles,³⁹

དོ་རྗེ་ལྷགས་ཅན་འཇིགས་བྱེད་པ། །

dorjé shukchen jikjé pa

Instilling fear, with vajra impetus,

དོ་རྗེ་གྲགས་པ་དོ་རྗེ་སྟིང་། །

dorjé drakpa dorjé nying

The vajra-hearted, famous for his vajra,

སྐྱུར་སྐྱུར་དོ་རྩེ་གསུམ་པོ་ཆེ། །

gyutrul dorjé süpo ché

With belly large, with vajras of illusion, (68)

དོ་རྩེ་ལས་སྐྱུས་དོ་རྩེ་འོ་བདག། །

dorjé lé kyé dorjé dak

The vajra-born; the sovereign of the vajra;

དོ་རྩེ་སླིང་པོ་མཁའ་འཕྲ་བ། །

dorjé nyingpo kha drawa

Akin to space; his core comprised of vajras;

མི་གཡོ་རལ་བ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་ས། །

mi yo ralpa chik gi gying

Unmoving;⁴⁰ haughty with his single dreadlock;

སྤང་ཆེན་ཀོ་ལྷོན་གོས་སུ་བྱོན། །

langchen ko lön gö su gyön

His clothes an elephant's raw hide, still moist; (69)

བྲག་ཆེན་སྐྱ་སྐྱ་ཞེས་སྒྲོགས་པ། །

drak chen ha ha zhé drokpa

The great terrific one, who cries *ha ha*,

ཉི་ཉི་ཞེས་སྒྲོགས་འཛིགས་པར་བྱེད། །

hihi zhé drok jikpar jé

Who screams *hi hi*, instilling fervent fear,

གད་མོ་ཆེན་པོ་གད་རྒྱུད་ས་ཅན། །

gemo chenpo gegyang chen

His laugh a screeching laugh, a booming laugh,

དོ་རྩེ་གད་མོ་ཆེན་སྒྲོགས་པ། །

dorjé gemo cher drokpa

He is the vajra laugh, the mighty howl; (70)

དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེ། །

dorjé sempa sempa ché

He is the noble sattva, Vajrasattva,

དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཚེ། །

dorjé gyalpo dewa ché

The vajra's sovereign lord, the highest bliss,

དོ་རྗེ་དྲག་པོ་དགའ་བ་ཚེ། །

dorjé drakpo gawa ché

The vajra's wrathfulness, the highest joy,

དོ་རྗེ་ཧྱུ་ཧྱུ་ཞེས་སྒྲོགས། །

dorjé hung té hung zhé drok

Intoning *hums* of Vajra-humkara, (71)

མཚོན་དུ་དོ་རྗེ་མདའ་ཐོགས་པ། །

tsön du dorjé da tokpa

With vajra arrows serving as his weapon,

དོ་རྗེ་རལ་གྲིས་མ་ལུས་གཅོད། །

dorjé raldri malü chö

His sword comprised of vajras, slashing all,

དོ་རྗེ་ཀུན་འཆང་དོ་རྗེ་ཅན། །

dorjé kün chang dorjé chen

Upholding every vajra, vajra bearing,

དོ་རྗེ་གཅིག་སུ་གཡུལ་སེལ་བ། །

dorjé chikpu yul selwa

With just a single vajra, ending strife, (72)

དོ་རྗེ་འབར་བ་མིག་མི་བཟང། །

dorjé barwa mik mi zé

With eyes, like vajra fire, truly dreadful;

སྐྱ་ཡང་དོར་ལའབར་བ་སྟེ། །

tra yang dorjé barwa té

With hair that's like a vajra set ablaze;

དོར་ལའབབས་པ་འབབས་པ་ཚེ། །

dorjé bebpa bebpa ché

Immersion of the vajra;⁴¹ great immersion;

མིག་བརྒྱ་བ་སྟེ་དོར་ལའི་མིག། །

mik gyapa té dorjé mik

With eyes like vajras; eyes a hundredfold; (73)

ལུས་ནི་དོར་ལའི་བ་སྐྱ་ཅན། །

lü ni dorjé bapu chen

With vajra hairs that sprout upon his body;

དོར་ལའི་སྐྱ་ནི་གཅིག་སུ་ལུས། །

dorjé pu ni chikpu lü

His unique figure marked by vajra hairs;

སེན་མོ་སྐྱེས་པ་དོར་ལའི་ཚེ། །

senmo kyepa dorjé tsé

With nails advancing, vajras at their tips;

དོར་ལའི་སྐྱེང་པོ་བགས་པ་མཁྲེགས། །

dorjé nyingpo pakpa trek

With skin that's solid like a vajra's core; (74)

དོར་ལའི་ཕྱོད་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྷན། །

dorjé trengtok pal dangden

The splendid master, donning vajra garlands,

དོར་ལའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་བ་སྟེ། །

dorjé gyen gyi gyenpa té

Adorned with vajra-fashioned ornaments,

གད་རྒྱུངས་ཧ་ཧ་ངེས་པར་སྒྲོགས། །

gegyang ha ha ngepar drok

With booming voice, his laughter crying 'ha ha',

ཡི་གོ་དུག་པ་རྗེ་རྗེ་དེ་སྒྲ། །

yigé drukpa dorjé dra

Six-syllabled, producing vajra rumbles, (75)

འཇམ་དབྱངས་ཚེན་པོ་སྒྲ་ཚེ་བ། །

jamyang chenpo dra chewa

Great Mañjughosha, sound supremely loud,

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྒྲ་གཅིག་པ། །

jikten sum na dra chikpa

A roar unique unto the threefold world,

ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་སྒྲ་སྒྲོགས་པ། །

namkhé ta la dra drokpa

The voice that reaches every bound of space,

སྒྲ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱི་མཚོག། །

dra dang denpa nam kyi chok

Pre-eminent amongst all voice-endowed. (76)

8. The Wisdom of Discernment

ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད། །

yangdak dakmé dezhin nyi

He is a being who's fully realised truth,

ཡང་དག་མཐའ་སྟེ་ཡི་གོ་མེད། །

yangdak ta té yigé mé

Reality, its peak, and selflessness;⁴²

སྟོང་ཉིད་སྒྲ་བའི་བྱ་མཚོག་སྟེ། །

tongnyi mawé khyuchok té

Supreme in propagating emptiness;

ཟབ་ཅིང་གྲུ་ཆེ་སྒྲ་སྒྲོགས་པ། །

zab ching gyaché dra drokpa

Unspoken; teaching both the deep and vast; (77)

ཚོས་གྱི་དུང་སྟེ་སྒྲ་ཚེན་ལྷན། །

chö kyi dung té dra chenden

The Dharma conch, emitting piercing sound,

ཚོས་གྱི་གཞི་སྒྲ་ལོ་ཆེ། །

chö kyi gandhi drawo ché

The Dharma gong, with lasting resonance,

མི་གནས་སྐྱུ་ངན་འདས་པ་བོ། །

mi né nya ngen depa po

Arriving at unbounded liberation,⁴³

ཕྱོགས་བརྩའི་ཚོས་གྱི་རྩ་བོ་ཆེ། །

chok chü chö kyi ngawo ché

He is the Dharma drum in all directions; (78)

གཟུགས་མེད་གཟུགས་བབང་དམ་པ་སྟེ། །

zukmé zuk zang dampá té

Without a form, with handsome form, supreme,

སྒྲ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལས་སྐྱེས། །

natsok zukchen yi lé kyé

Replete with forms diverse, comprised of mind,

གཟུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྣང་བའི་དཔལ། །

zuk nam tamché nangwé pal

With splendour shining through his every form,

གཟུགས་བརྟན་མ་ལུས་འཆང་བ་བོ། །

zuknyen malü changwa po

With all reflections under his control, (79)

ཚུགམ་པ་མེད་ཅིང་ཆེ་བར་གྲགས། །

tsukpamé ching chewar drak

Invincible, renowned as lord supreme,

ཁམས་གསུམ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སྟེ། །

kham sum wangchuk chenpo té

The lord supreme who rules the threefold world,

འཕགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་ལ་གནས། །

paklam shintu to la né

Abiding on the nobles' lofty path,

དར་བ་ཆེན་པོ་ཚོས་གྱི་ཏོག། །

darwa chenpo chö kyi tok

Great source of flourishing, the Dharma's crown, (80)

འཛིན་རྟེན་གསུམ་ན་གཞོན་ལུས་གཅིག། །

jikten sum nabhön lü chik

With youthful form unique unto all worlds,

གནས་བརྟན་རྒན་པོ་སྤྱི་དགའི་བདག། །

neten genpo kyegü dak

The elder, senior, father of all beings,

སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཚན་འཆང་བ། །

sumchu tsa nyi tsen changwa

Adorned with thirty-two auspicious marks,

སྤྱུག་གྲུ་འཛིན་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས། །

duk gu jikten sum na dzé

Most beautiful, most handsome in all worlds, (81)

འཛིན་རྟེན་ལེས་ལེགས་སློབ་དཔོན་ཏེ། །

jikten shé lek lobjön té

The teacher teaching mundane good and knowledge,

འཇིག་རྟེན་སྐྱོབ་དཔོན་འཇིག་པ་མེད། །

jikten lobpön jikpamé

The teacher to all beings, most confident,

མགོན་སྐྱོབ་འཇིག་རྟེན་ཡིད་གཏུགས་པ། །

gön kyob jikten yi chukpa

The world's most trusted guide, protector, saviour,

སྐྱབས་དང་སྐྱོབ་པ་སྐྱེན་མེད། །

kyab dang kyobpa lanamé

The refuge unsurpassed, the guardian, (82)

ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། །

namkhé ta la longchö pa

With rich enjoyments filling all of space,

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚོ། །

tamché khyenpé yeshe tso

The knowledge-ocean of omniscient beings,

མ་རིག་སྒོ་ངའི་སྐྱབས་འབྱེད་པ། །

marik gongé bub jepa

While smashing through the shell of ignorance,

སྲིད་པའི་བྲ་བ་འཛོམས་པ་པོ། །

sipé drawa jompa po

And breaking through the cage of cyclic life, (83)

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཞི་བྱེད་པ། །

nyönmong malü zhijé pa

The thorough queller of intense affliction,

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཕྱིན། །

khorwé gyatsö parol chin

Arriving at samsara's opposite shore,

ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་ཚད་བཞུགས། །

yeshe wangkur chöpen chen

His crown the crown of wisdom consecration,

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་དུ་ཐོགས། །

dzokpé sangye gyen du tok

His ornaments comprising perfect buddhas, (84)

སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི། །

dukngal sum gyi dukngal zhi

The soother of the pain of threefold pain,

གསུམ་སེལ་མཐའ་ཡས་གྲོལ་གསུམ་ཐོབ། །

sum sel tayé drol sum tob

The ender of the trio,⁴⁴ ending free,
Arriving at the threefold liberation,

སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་གྲོལ། །

dribpa tamché ngepar drol

Completely free of every obscuration,

མཁའ་ལྷར་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས། །

kha tar nyampa nyi la né

Having achieved equality sky-like, (85)

ཉོན་མོངས་དྲིམ་ཀུན་ལས་འདས། །

nyönmong drima kün lé dé

Beyond the stains of every last affliction,

དུས་གསུམ་དུས་མེད་རྟོགས་པ་པོ། །

dü sum dümé tokpa po

Aware of timelessness in all three times,

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆེ། །

semchen kün gyi tsowo ché

Most eminent amongst all sentient beings,

ཡོན་ཏན་ཐོད་ཅན་རྣམས་གྱི་ཐོད། །

yönten töchen nam kyi tö

The crown amongst those crowned with noble virtues, (86)

ལུས་ཀུན་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་བ། །

lü kün lé ni namdrol ba

Completely free from every kind of substrate,⁴⁵

ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ། །

namkhé lam la rabné pa

Established firmly on the path of space,

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འཆང་། །

yizhin norbu chenpo chang

A splendid wish-fulfilling jewel in hand,

ལྷུབ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་བདག། །

khyabdak rinchen kün gyi dak

The best of all that's precious, omnipresent, (87)

དཔག་བསམ་ཤིང་ཆེན་རྒྱས་པ་སྟེ། །

paksam shing chen gyepa té

Great wish-fulfilling tree, most plentiful,

བུམ་པ་བཟང་པོ་ཆེ་བའི་མཚོག། །

bumpa zangpo chewé chok

The greatest of all great auspicious vases,

བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་བྱེད། །

jepa semchen kün dönjé

Fulfilling the aims of living beings, a doer,

ཕན་འདོགས་སེམས་ཅན་མཉེས་གཤེན་པ། །

pendok semchen nyé shinpa

An ally, most beloved to all creatures, (88)

བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་དུས་ཤེས་པ། །

zang ngen shé shing dü shepa

Aware of good and bad, aware of times,

ཐུབ་བདག་དམ་ཤེས་དམ་ཚིག་ལྟོན། །

khyabdak dam shé damtsik den

The omnipresent knower of the pledges,

དུས་ཤེས་སེམས་ཅན་དབང་དོན་ཤེས། །

dü shé semchen wangdön shé

Upholding pledges, conscious of occasions,
Awake to varied aptitudes in beings,

རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་པོ། །

namdrol sum la khepa po

With expertise in threefold liberation,⁴⁶ (89)

ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཤེས། །

yönten den zhing yönten shé

With virtues, knowing virtues, knowing Dharma,

ཚོས་ཤེས་བག་ཤིས་བག་ཤིས་འབྱུང་། །

chöshé tashi tashi jung

Auspicious, source of all auspiciousness,

བག་ཤིས་ཀུན་གྱི་བག་ཤིས་པ། །

tashi kün gyi trashipa

Of all auspicious things the most auspicious,

གྲགས་པ་བག་ཤིས་སྣེན་གྲགས་དགེ། །

drakpa tashi nyendrak gé

Great splendour, glory, good, most prosperous, (90)

དབུགས་འབྲིན་ཚེན་པོ་དགའ་སྟོན་ཚེ། །

ukjin chenpo gatön ché

Great reassurance, foremost celebration,

དགའ་ཆེན་རོལ་མི་ཆེན་པོ་སྟེ། །

ga chen rolmo chenpo té

Great joyousness, the highest form of pleasure,

བཀུར་སྟོ་རིམ་གྲོ་སྤྱན་སུམ་ཚོགས། །

kurti rimdro pün sum tsok

Abundance, reverence, action venerable,

མཚོགས་ཏུ་དགའ་བ་གྲགས་བདག་དབལ། །

chok tu gawa drak dak pal

Great happiness, the noble lord of splendour, (91)

མཚོགས་ལྷན་མཚོགས་སྤྱིན་གཙོ་བོ་སྟེ། །

chokden chok jin tsowo té

The greatest granter of all wishes, wished for,

སྐྱབས་གྱི་དམ་པ་སྐྱབས་སུ་འོས། །

kyab kyi dampa kyab su ö

The highest source of refuge, refuge granting,

འཛིགས་ཆེན་དགའ་སྟེ་རབ་གྱི་མཚོགས། །

jik chen dra té rab kyi chok

The fearsome enemy of potent danger,

འཛིགས་པ་མ་ལུས་སེལ་བ་པོ། ། །

jikpa malü selwa po

Alleviating danger in all forms, (92)

གཙུག་ཕུད་ཕུད་བུ་ལུང་ལོ་ཅན། །

tsukpü pü bu changlo chen

With tufts of hair, with plumes of luscious hair,

རལ་བ་སྐྱུ་ཚོད་བན་བྲོགས། །

ralpa munydza chöpen tok

With matted hair, with matted locks, cord-tied,⁴⁷

གདོང་ལྷ་གཙུག་སྤུང་ལྷ་དང་ལྷན། །

dong nga tsukpü nga dangden

Five faced, with five hair tufts, his head well-crowned,

ཟུར་སྤུང་ལྷ་པ་མེ་ཉོག་ཐོད། །

zurpü ngapa metok tö

His head adorned with garlands of five strands, (93)

མགོ་རྒྱུ་བརྟུལ་ལྷགས་ཚན་པོ་འཚང་། །

go dum tulzhuk chenpo chang

Upholding great observances, head shaven,

ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བརྟུལ་ལྷགས་མཚོག། །

tsangpar chöpa tulzhuk chok

The foremost of observances, chaste student,

དཀའ་ཐུབ་མཐར་སྤྱིན་དཀའ་ཐུབ་ཚ། །

katub tarchin katub ché

With great austerities perfected fully,⁴⁸

གཙོང་གནས་དམ་པ་གློ་ཉལ། །

tsang né dampa gau ta ma

He is the greatest bather, Gautama; (94)

བྲམ་ཟེ་ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཤེས། །

dramzé tsangpa tsangpa shé

A brahmin, Brahma, knower of *brahman*,⁴⁹

སྤྱ་ངན་འདས་པ་ཚངས་པ་ཐོབ། །

nya ngen depa tsangpa tob

Arrived in full at *brahman nirvana*,

གྲོལ་བ་ཐར་པ་རྣམ་གྲོལ་ལྷུས། །

drolwa tarpa namdrol lü

Awakening, its branches,⁵⁰ liberation,

མཚོ་གྲོ་ལ་ནི་བ་ནི་བ་ཉིད། །

namdrol zhiwa zhiwa nyi

Release, complete tranquillity, quiescence,⁵¹ (95)

སྤྱ་ངན་འདས་ཞིང་སྤྱ་ངན་འདས། །

nya ngen dé zhing nya ngen dé

Nirvana, peacefulness, tranquillity,

ལེགས་པར་སྤྱ་ངན་འདས་དང་ཉེ། །

lekpar nya ngen dé dang nyé

Approaching graceful entry to nirvana,

བདེ་སྤྱད་སེལ་བ་མཐར་འགྱུར་པ། །

deduk selwa tar gyurpa

The culmination, ending pain and pleasure,

ཚགས་བྲལ་ལྷུས་ལས་འདས་པ་པོ། །

chakdral lü lé depa po

The state devoid of passion, free from substrates, (96)

བྱུང་བ་མེད་པ་དཔེ་མེད་པ། །

tubpa mepa pemepa

Beyond defeat, unmanifest, unmatched,

མི་མངོན་མི་སྣང་གསལ་བྱེད་མིན། །

mi ngön mi nangsäl jé min

Not making manifest, appearance-free,

མི་འགྱུར་ཀུན་འགྲོ་བྱུང་བ་པོ། །

mingyur kündro khyabpa po

Pervasive, timeless, fully omnipresent,

སྤྱ་ཞིང་བྲག་མེད་ས་བོན་བྲལ། །

tra zhing zakmé sabön dral

Minute, beyond defilements, seed-free, (97)

རྒྱལ་མེད་རྒྱལ་བྲལ་བྲི་མ་མེད། །

dulmé duldral drima mé

Unstained, devoid of passion, passionless,⁵²

ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྦྱོན་མེད་པ། །

nyepa pangpa kyön mepa

Controlling humours, free from every illness,

ཤིན་ཏུ་སང་པ་སང་པ་འི་བདག། །

shintu sepa sepé dak

By nature most awakened, fully awake,

ཀུན་ཤེས་ཀུན་རིག་དམ་པ་བོ། །

kün shé kün rik dampo

Omniscient, knowing everything, supreme, (98)

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོས་ཉིད་འདས། །

nampar shepé chönyi dé

Beyond reality as consciousness,

ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་བ། །

yeshe nyimé tsul changwa

Pristine awareness, bearing non-dual form,

རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །

nampar tokmé lhün gyi drub

Beyond conceptualisation, effort-free,

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལས་བྱེད་པ། །

dü sum sangye lejepa

Acting as buddhas do in every age, (99)

སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐམ་མེད། །

sangye tokma tama mé

The Buddha, endless and beginningless,

དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་རྒྱུད་མེད་པ། །

dangpö sangye gyü mepa

The Buddha at the start, devoid of sequence,

ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་ཇི་མ་མེད། །

yeshe mik chik drima mé

With wisdom as his only eye, unstained,

ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། །

yeshe lüchen dezhin shek

Tathagata, with wisdom as his body, (100)

ཚོག་གི་དབང་ཕྱུག་སྤྲེལ་ཆེ། །

tsik gi wangchuk mawa ché

The sovereign of all language, great debater,

སྤྲེལ་བའི་སྤྲེལ་མཚོག་སྤྲེལ་བའི་རྒྱལ། །

mawé kyechok mawé gyal

The king of discourse, best of orators,

སྤྲེལ་བའི་དམ་པ་མཚོག་གི་གནས། །

mawé dampa chok gi né

The best and greatest of communicators,

སྤྲེལ་བའི་སེང་གེ་རྒྱུགས་པ་མེད། །

mawé sengé tsukpamé

The unassailable, the lion of speech, (101)

ཀུན་ཏུ་ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་དགའ། །

küntu tawa chok tu ga

With universal vision, true delight,

གཟི་བརྗིད་སྤང་བ་ལྷན་སྤྲུག། །

ziji trengwa ta na duk

With fire garlands, handsome to behold,

འོད་བཟངས་འབར་བ་དཔལ་གྱི་བེའུ། །

ö zang barwa pal kyi bé'u

The endless knot,⁵³ most radiant, great lustre,

ལག་ན་འོད་འབར་སྣང་བ་པོ། །

lak na öbar nangwa po

With shining rays in hand providing light, (102)

སྤྲེལ་བ་ཆེ་མཚོག་གཙོ་བོ་སྟེ། །

menpa chemchok tsowo té

The best and foremost of all great physicians,

ཟུག་རྩུ་འབྱིན་བ་སླ་ན་མེད། །

zukngu jinpa lanamé

Unequaled in removing thorns of pain,

སྤྲེལ་རྣམས་མ་ལུས་ལྗེན་པའི་ཤིང་། །

men nam malü jönpé shing

A tree providing medicine for all,

ནད་དོ་ཅོག་གི་དགྲ་ཆེ་བ། །

né do chok gi dra chewa

A foe opposing every malady, (103)

སྤྱན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཚོག་ །

duk gu jikten sum gyi chok

The lovely crowning jewel of all three worlds,

དཔལ་ལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། །

palden gyukar kyilkhor chen

A cluster of the stars, most glorious,

ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ། །

chok chu namkhé tartukpa

The end of space in all its ten directions,

ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པར་འཇུག་པ། །

chö kyi gyaltsen lekpar dzuk

The hoisting high of Dharma's victory flag, (104)

འགྲོ་བའི་གདུགས་གཅིག་ཡངས་པ་སྟེ། །

drowé duk chik yangpa té

Sharing one large umbrella with the world,

བྱམས་དང་སྣོད་ཇིའི་དགྱིལ་འཁོར་ཅན། །

jam dang nyingjé kyilkhor chen

With love and kindness as his mandala,

དཔལ་ལྷན་བརྒྱ་གར་གྱི་བདག། །

palden pema gar gyi dak

The celebrated lotus lord of dance,⁵⁴

ལྷབ་བདག་ཚེན་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས། །

khyabdak chenpo rinchen duk

Pervasive with his precious parasol, (105)

སངས་རྒྱལ་གུན་གྱི་གཟི་བུ་ཅེ། །

sangye kün gyi ziji ché

The blazing energy of all the buddhas,

སངས་རྒྱལ་གུན་གྱི་སྐུ་འཆང་བ། །

sangye kün gyi ku changwa

With bodies fully shared by all the buddhas,

སངས་རྒྱལ་གུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅེ། །

sangye kün gyi naljor ché

The highest union formed with all the buddhas,

སངས་རྒྱལ་གུན་གྱི་བསྟན་པ་གཅིག། །

sangye kün gyi tenpa chik

The single teaching taught by all the buddhas, (106)

དོར་ཇེ་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱུར་དཔལ། །

dorjé rinchen wangkur pal

Most glorious with Vajra-ratna's blessing,

རིན་ཆེན་ཀུན་བདག་དབང་ཕྱུག་སྟེ། །

rinchen kün dak wangchuk té

The highest sovereign lord of Sarva-ratna,

འཛིག་ཉེན་དབང་ཕྱུག་ཀུན་གྱི་བདག། །

jikten wangchuk kün gyi dak

The king supreme of Sarva-lokeshvara,

དོར་ཇེ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་ཇེ། །

dorjé dzinpa kün gyi jé

The lord on high of Sarva-vajradhara, (107)

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བྱུག་ས་ཆེ་བ། །

sangye kün gyi tuk chewa

The quintessential mind of Sarva-buddha,⁵⁵

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བྱུག་ས་ལ་གནས། །

sangye kün gyi tuk la né

Residing in the mind of every buddha,

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཆེ་བ། །

sangye kün gyi ku chewa

The greatest body borne by every buddha,

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་གསུང་ཡང་ཡིན། །

sangye kün gyi sung yang yin

The lovely speech enriching every buddha, (108)

དོར་ཇེ་ཉི་མ་སྐྱེང་བ་ཆེ། །

dorjé nyima nangwa ché

The scorching brightness from the vajra sun,

དོར་ལྷ་བཟི་མེད་འོད། །

dorjé dawa drimé ö

With stainless lustre from the vajra moon,

ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་ཆགས་པ་ཆེ། །

chakdral lasok chakpa ché

Great passion of the passionless and others,

ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་འབར་བའི་འོད། །

khadok natsok barwé ö

With multi-coloured rays that brightly blaze, (109)

དོར་སྐྱིལ་ཀྱང་ཚེགས་སངས་རྒྱས། །

dorjé kyiltrung dzoksang gyé

The perfect buddhas' perfect vajra posture,

སངས་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཚེས་འཛིན་པ། །

sangye drowé chö dzinpa

Retaining for all beings the buddhas' Dharma,

དཔལ་ལྷན་བརྒྱ་སངས་རྒྱས་སྐྱེས། །

palden pema sangye kyé

The lotus buddhas⁵⁶ celebrated son,

ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པ། །

künkhyen yeshe dzö dzinpa

The knowledge treasurer for the omniscient, (110)

རྒྱལ་པོ་སྐྱ་འཕྲུལ་སྒྲ་ཚོགས་འཆང་། །

gyalpo gyutrul natsok chang

The sovereign king, controlling all illusions,

ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་རིགས་སྤྲུགས་རྒྱལ། །

chewa sangye rik ngak gyal

The foremost master of the buddhas' spells,

དོན་རྒྱལ་པོ་རལ་གྱི་ཚེ། །

dorjé nönpo raldri ché

Called Vajra-tikshna, sword supremely mighty,

ཡི་གེ་མཚོ་གསལ་སྤྱི་རྣམ་པར་དག། །

yigé chok té nampar dak

Completely pure, the highest syllable, (111)

ཐེག་པ་ཚེན་པོ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གཙོད། །

tekpa chenpo dukgal chö

Atop pain's remedy—the Mahayana—

མཚོ་ཆ་ཚེན་པོ་དོན་ཚེས། །

tsöncha chenpo dorjé chö

With vajra-Dharma as his mighty weapon,

དོན་ཟབ་མཛི་ནི་ཇི་ག། །

dorjé zabmo jina jik

With vajra depth, renowned as Jina-jik,

དོན་ལྡོག་གྲོ་སྤོང་དོན་བཞིན་རིག། །

dorjé lodrö dön zhin rik

With vajra thought, aware of how things are, (112)

པ་རོལ་སྤྱིན་པ་ཀུན་རྗེས་གསལ། །

parol chinpa kün dzokpa

Perfecting all perfections perfectly,

ས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྒྱུན་དང་ལྷན། །

sa nam kün gyi gyen dangden

Adorned by all the grounds of bodhisattvas,

རྣམ་པར་དག་པ་བདག་མེད་ཚེས། །

nampar dakpa dakmé chö

The selflessness of pure phenomena,

ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་བཟང་། །

yangdak yeshe da ö zang

With lustre that is moonlight unto knowledge, (133)

བརྗེན་ཆེན་སྐྱུ་འཕྲུལ་བ་བྟེ། །

tsön chen gyutrul drawa té

With great endeavours as illusory nets,

རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་བདག་པོ་མཚོག་། །

gyü kün gyi ni dakpo chok

The foremost master ruling every tantra,

དོ་རྗེ་གདན་ནི་མ་ལུས་ལྷན། །

dorjé den ni malü den

Endowed in full with every vajra posture,

ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་རྣམས་མ་ལུས་འཆང་། །

yeshe ku nam malü chang

Completely furnished with all wisdom bodies, (114)

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྒྲོ་གྲོས་བཟང་། །

kuntuzangpo lodrö zang

Completely good, with intellect supreme,

ས་ཡི་སྟོང་པོ་འགྲོ་བ་འཛིན། །

sa yi nyingpo drowa dzin

The embryo of earth,⁵⁷ sustaining beings,

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྟོང་པོ་ཆེ། །

sangye kün gyi nyingpo ché

Great embryo from which all buddhas form,

སྐྱུལ་པའི་འཁོར་ལོ་སྣ་ཚོགས་འཆང་། །

trulpé khorlo natsok chang

With emanation circles most diverse, (115)

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཚོགས། །

ngöpo kün gyi rangzhin chok
The highest nature of all entities,

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཛིན། །

ngöpo kün gyi rangzhin dzin
Supportive of the nature of all things,

སྤྱི་མེད་ཚོས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་དོན། །

kyemé chö té natsok dön
With goals for all, with dharmas unarisen,

ཚོས་ཀུན་ངོ་བོ་ཉིད་འཆང་བ། །

chö kün ngowo nyi changwa
Supportive of the nature of all dharmas, (116)

ཤེས་རབ་ཚེན་པོ་སྐད་ཅིག་ལ། །

sherab chenpo kechik la
With full awareness of phenomena

ཚོས་ཀུན་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་འཆང་། །

chö kün khong du chüpa chang
In but an instant as the wisest sage,

ཚོས་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། །

chö kün ngönpar tokpa té
With vivid realisation of all dharmas,

སྤུབ་པ་སྤྱོ་མཚོགས་འགྲུང་པོ་སེལ། །

tubpa lo chok jungpo sel
He is a sage, the greatest intellect,
The vanquisher of hosts of evil spirits; (117)

མི་གཡོ་རབ་ཏུ་དང་བའི་བདག། །

mi yo rabtu dangwé dak
Unwavering, completely pure in nature,

ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་བྱང་རྒྱལ་འཆང་། །

dzokpé sangye changchub chang

Grasping the wakefulness of perfect buddhas,

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་མཛོད་སྤུལ་པ། །

sangye kün gyi ngönsum pa

The direct realization of all buddhas,

ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷེ་འོད་རབ་གསལ། །

yeshe meché ö rabsal

He is the flame of wisdom, luminous; (118)

9. The Wisdom of Equality

འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་དམ་པ་སྟེ། །

dö pé dön drub dampa té

The great fulfiller of desired aims,

ངན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྲོང་བ། །

ngensong tamché nam jongwa

The purifier of all evil states,

མགོན་པོ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཚོག། །

gönpo semchen kün gyi chok

The greatest of all living beings, protector,

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་གྲོལ་བྱེད། །

semchen tamché rab drol jé

The earnest liberator of all creatures, (119)

ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་གཅིག་དཔའ་བ། །

nyönmong yul du chik pawa

Unrivalled knight in battle with afflictions,

མི་ཤེས་དགྲ་ཡི་དྲེགས་པ་འཛོམས། །

mi shé dra yi drekpa jom

Humiliating ignorance—his foe,

ལོད་ལྷན་ཆེན་པོ་འཆང་དཔལ་དང་ལྷན། །

loden gek chang pal dangden

The celebrated mind⁵⁸ of amorousness,

བརྟན་པོ་མི་སྤྱུག་གཟུགས་འཆང་བ། །

tenpo mi duk zuk changwa

Endowed with forms heroic and repulsive, (120)

ལག་པ་བརྒྱ་པོ་ཀུན་བསྐྱོད་ཅིང་། །

lakpa gyapo kün kyö ching

The dancer moving to and fro his hundreds

གོམས་པའི་སྤྱབས་གྱིས་གར་བྱེད་པ། །

gompé tab kyi gar jepa

Of lengthy arms while setting down his stride,

དཔལ་ལྷན་ལག་པ་བརྒྱས་གང་ལ། །

palden lakpa gyé gangla

The dancer spreading through the whole of space

ནམ་མཐའ་བྱུང་པར་གར་བྱེད་པ། །

namkha khyabpar gar jepa

And filling it with Shrimat's hundred arms,⁵⁹ (121)

ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞི་ཡི་ཁྱོན། །

sa yi kyilkhor zhi yi khyön

Stood tall atop the surface of the earth,

རྐང་པ་ཡ་གཅིག་མཐོལ་གྱིས་གཞོན། །

kangpa ya chik til gyi nön

The sole of just one foot pervading all;

རྐང་མཐོལ་སེན་མོའི་ཁྱོན་གྱིས་ཀྱང་། །

kang teb senmö khyön gyi kyang

Stood tall atop the summit of the world,⁶⁰

ཚངས་པའི་ཡུལ་ས་རྩེན་ས་གཞོན། །

tsangpé yul sa tsé né nön

The nail of his big toe suppressing all; (122)

དོན་གཅིག་གཉིས་མེད་ཚོས་གྱིདོན། །

dön chik nyimé chö kyi dön

Whose aim is one; whose aim is non-dual Dharma;

དམ་པའི་དོན་དེ་འཇིག་པ་མེད། །

dampé dön dé jikpamé

Whose aim is ultimate; beyond destruction;

རྣམ་ཅིག་སྣ་ཚོགས་གསུགས་དོན་ཅན། །

namrik natsok zuk dönchen

Whose mind consists in groups of consciousness

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་པ་རྒྱད་དང་ལྷན། །

namshé tsokpa gyü dangden

With varied objects, forms, and cognisance; (123)

དངོས་དོན་ལ་ལུས་རྣམས་ལ་དགའ། །

ngö dön malü nam la ga

Amused with every object of existence,

སྟོང་པ་ཉིད་དགའ་འདོད་ཆགས་སློ། །

tongpanyi ga döchak lo

A mind of passion, loving emptiness,

སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་སྲུངས་པ། །

sipé döchak sok pangpa

Transcending worldly passion and the like,

སྲིད་གསུམ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་པ། །

si sum gawa chenpo pa

With great enjoyment for the threefold world, (124)

སྤྱིན་དཀར་དག་པ་བཞིན་དུ་དཀར། །

trin kar dakpa zhindu kar

With fair complexion white like pristine clouds,

འོད་བཟངས་སྤྱོད་ཀའི་ལྷ་བའི་འོད། །

ö zang tönké dawé ö

With radiance like beams from autumn moons,

ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དཀྱིལ་ལྟར་མཛེས། །

nyima charké kyil tar dzé

With lustre rivalling the morning sun's,

སེན་མེའི་འོད་ནི་ལས་ཆེར་དམར། །

senmö ö ni shecher mar

With nails emitting light of crimson red,⁶¹ (125)

ཚོད་བན་བཟང་པོ་མཐོན་ཀའི་ཕྱེ། །

chöpen zangpo tön ké tsé

Whose handsome crown has sterling sapphires,

སྤྲ་མཚོག་མཐོན་ཀའི་ཆེན་པོ་འཆར། །

tra chok tön ka chenpo chang

Whose hair has tips of sapphire deep blue,

འོར་བུ་ཆེན་པོ་འོད་ཆགས་དཔལ། །

norbu chenpo ö chak pal

With glory from the light of his great jewel,

སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱན་དང་ལྷན། །

sangye trulpé gyen dangden

Adorned with emanations of the buddhas, (126)

འཛིན་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་བསྐྱོད་པ། །

jikten kham gya kün kyöpa

The shaker of a hundred worldly realms,

རྩུ་འབྲུལ་རྐང་པའི་སྟོབས་ཆེན་ལྷན། །

dzutrul kangpé tobchen den

His strength the four miraculous powers,⁶²

དེ་ཉིད་བྲན་པ་ཆེན་པོ་འཆང་། །

denyi drenpa chenpo chang

Reality, with mindfulness supreme,

བྲན་པ་བཞི་པོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ། །

drenpa zhipo tingdzin gyal

Samadhi king of fourfold mindfulness,⁶³ (127)

བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་མེ་ཉོག་སྒྲིས། །

changchub yenlak metok pö

Infused with scents from bloom on bodhi's branches,

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོ། །

dezhin shekpé yönten tso

An ocean of tathagata virtues,

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྒྱུ་ལ་རིག། །

lam gyi yenlak gyé tsul rik

With knowledge of the eightfold path's true way,

ཡང་དག་སངས་རྒྱས་ལམ་རིག་པ། །

yangdak sangye lam rigpa

With knowledge of the path of perfect buddhas, (128)

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཤས་ཆེར་ཆགས། །

semchen kün la shecher chak

The great attachment of all living beings,

ནམ་མཁའ་ལྷ་སྤར་ཆགས་པ་མེད། །

namkha tabur chakpamé

Attachment-free, comparable to space,

སེམ་ཅན་གུན་གྱི་ཡིད་ལ་འདུག། །

semchen kün gyi yi la juk

When springing up in every creature's mind,

སེམ་ཅན་གུན་གྱི་ཡིད་ལྟར་མགྲོགས། །

semchen kün gyi yi tar gyok

He is, for every being, as swift as mind; (129)

སེམ་ཅན་གུན་གྱི་དབང་དོན་ཤེས། །

semchen kün gyi wangdön shé

Aware of all the aptitudes of beings,

སེམ་ཅན་གུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ། །

semchen kün gyi yitrok pa

While captivating every creature's mind,

སྤུང་པོ་ལྷ་དོན་དེ་ཉིད་ཤེས། །

pungpo nga dön denyi shé

With insight into aggregated natures,⁶⁴

ནམ་དག་སྤུང་པོ་ལྷ་འཆང་བ། །

namdak pungpo nga changwa

Himself with fully pure five aggregates, (130)

ངེས་འབྱུང་གུན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས། །

ngejung kün gyi ta la né

Atop the peak of every going forth,

ངེས་པར་འབྱུང་བ་གུན་ལ་མཐའས། །

ngepar jungwa kün la khé

Most skilled in going forth in every way,

ངེས་འབྱུང་གུན་གྱི་ལམ་ལ་གནས། །

ngejung kün gyi lam la né

Established on all paths of going forth,

ངེས་པར་འགྲུང་བ་ཀུན་སྟོན་པ། །

ngepar jungwa kün tönpa

The teacher of all forms of going forth, (131)

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྲིད་ཙུ་བཏོན། །

yenlak chunyi sitsa tön

Uprooting all becoming with twelve links,

དག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་། །

dakpa nampa chunyi chang

Endowed with purity in all twelve forms,⁶⁵

བདེན་བཞིའི་རྩྭ་ལ་གྲི་རྣམ་པ་ཅན། །

den zhi tsul gyi nampachen

His form the way of fourfold noble truth,

ཤེས་པ་བརྒྱུད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང་། །

shepa gyepo tokpa chang

With realization of the eightfold knowledge,⁶⁶ (132)

བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྷན། །

dendön nampa chunyi den

With meaning of the truths in twelvefold form,⁶⁷

དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག། །

denyi nampa chudruk rik

Aware of suchness in its sixteen forms,⁶⁸

རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱང་རྩལ་པ། །

nampa nyishü changchub pa

With true awakening in twenty forms,⁶⁹

རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀུན་རིག་མཚོགས། །

nampar sangye kün rik chok

Awakened fully, knowing all, supreme, (133)

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱེ། །

sangye kün gyi trulpé ku

Dispatching countless sets of some ten million

བྱེ་བ་དཔག་མེད་འབྱེད་པ་པོ། །

jewa pakmé gyepa po

Embodiments of emanating buddhas,

སྐྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྟོགས། །

kechik tamché ngönpar tok

The final realisation of all moments,

སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དོན་གུན་རིག། །

sem kyi kechik dön kün rik

Who knows each moment's object for all minds, (134)

ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཐབས་རྩུལ་གྱིས། །

tekpa natsok tab tsul gyi

And manifesting for the sake of beings

འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྟོགས་པ་པོ། །

drowé dön la tokpa po

With means derived from varied vehicles,

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དེས་འབྱུང་ལ། །

tekpa sum gyi ngejung la

Gone forth by way of all three vehicles,

ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། །

tekpa chik gi drebur né

Remaining in the single vehicle's fruit, (135)

ཉོན་མོངས་ཁམས་རྣམས་དག་པའི་བདག། །

nyönmong kham nam dakté dak

With purified afflictive spheres⁷⁰ at heart,

ལས་གྱི་ཁམས་རྣམས་བད་བྱེད་པ། །

lé kyi kham nam zé jepa

Annihilating every karmic sphere,

ཚུ་བོ་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་ལས་བརྒལ། །

chuwo gyatso kün lé gal

Arrived atop dry land from flooding oceans,⁷¹

སྤྱོད་བའི་དགོན་པ་ལས་བྱུང་བ། །

jorwé gönpa lé jungwa

Emerging from yoga's perilous dark grove,⁷² (136)

ཉོན་མོངས་ཉེ་བ་ཀུན་ཉོན་མོངས། །

nyönmong nyewa künnyön mong

Released from general, minor, and complete

བག་ཆགས་བཅས་པ་གཏན་སྤངས་པ། །

bakchak chepa ten pangpa

Afflictions and their latent tendencies;

སྣང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལེས་རབ་ཐབས། །

nyingjé chenpo sherab tab

With insight, means, and foremost empathy;

དོན་ཡོད་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །

dön yö drowé dönje pa

Achieving fruitful aims for living beings; (137)

འདུ་ལེས་ཀུན་གྱི་དོན་སྤངས་ལེད། །

dushé kün gyi dön pang shing

Abiding object-free through all perceptions,⁷³

རྣམ་ལེས་དོན་ནི་འགག་པར་བྱེད། །

namshé dön ni gakpar jé

With consciousness as object, with cessation,

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཡུལ་དང་ལྷན། །

semchen kün yi yul dangden

With every being the object of his mind,

སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱུགས་རིག་པ། །

sangye kün gyi tuk rigpa

With knowledge that's the mind of all the buddhas, (138)

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གནས། །

semchen kün gyi yi la né

Residing in the mind of every being;

དེ་དག་སེམས་དང་མཐུན་པར་འདུག། །

dedak sem dang tünpar juk

Having become their minds' equality;

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད། །

semchen kün yitsim par jé

And satisfying the mind of every being;

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་དགའ་བ། །

semchen kün gyi yiga ba

He is, for every being, great inner joy; (139)

གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་འབྲུལ་པ་མེད། །

drubpa tarchin trulpamé

Confusion-free regarding points of doctrine,⁷⁴

ལོར་བ་བྲམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས། །

norwa tamché nampar pang

Completely free from error in all its forms,

དོན་གསུམ་གྱི་ཚིམ་མེད་པའི་ལྗོན། །

dön sum tetsom mepé lo

His thinking free from doubt, his object threefold,

ཀུན་དོན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག། །

kün dön yönten sum gyi dak

His object all, three properties by nature,⁷⁵ (140)

ཡུང་པོ་གཟུ་དོན་དུས་གསུམ་དུ། །

pungpo nga döndü sum du

Throughout three times, the content of five skandhas,

སྐྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྱག་བྱེད། །

kechik tamché jedrak jé

Discerning clearly each and every moment,

སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཚྲོགས་སངས་རྒྱས། །

kechik chik gi dzoksang gyé

Awakening in but a single moment,

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང་། །

sangye kün gyi rangzhin chang

His basic nature equal to all buddhas, (141)

ལུས་མེད་ལུས་ཏེ་ལུས་གྱི་མཚོག། །

lümé lü té lü kyi chok

With body bodiless, the best of bodies,

ལུས་གྱི་མཐའ་ནི་རྟོགས་པ་པོ། །

lü kyi ta ni tokpa po

With realization of the peak of bodies,

གསུགས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་སྟོན། །

zuk nam natsok küntu tön

Displaying his form in every possible way,

ནོར་བུ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་ཏོག། །

norbu chenpo rinchen tok

He is the greatest stone, the precious gem: (142)

10. The Wisdom of Performing Actions

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཏོག་སྒྲིབ་བྱ་བ། །

sangye kün gyi tok jawa

What all the perfect buddhas are to know,

སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་མེད། །

sangye changchub lanamé

The buddhas' unsurpassed awakening,

གསང་སྒྲ་གསལ་ལས་བྱུང་ཡི་གེ་མེད། །

sang ngak lé jung yigé mé

Devoid of syllables, yet born of mantra,

གསང་སྒྲ་གསལ་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་པ། །

sang ngak chenpo rik sumpa

Arising from Great Mantra's threefold family,⁷⁶ (143)

གསང་སྒྲ་གསལ་དོན་གྱི་སྤྱི་བོ་པོ། །

sang ngak dön kün kyepa po

The father to the meaning of all mantras,

ཐིལ་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད། །

tiklé chenpo yigé mé

The greatest bindu, void of syllables,

སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྷ། །

tongpa chenpo yigé nga

With five great syllables,⁷⁷ great empty one,

ཐིལ་ལེ་སྟོང་པ་ཡི་གེ་བརྒྱ། །

tiklé tongpa yigé gya

A hundred syllabled,⁷⁸ devoid of bindu, (144)

ནམ་པ་ཀུན་ལྡན་ནམ་པ་མེད། །

nampa künden nampamé

Endowed with every form, yet free from form,

བཅུ་དྲུག་ཕྱིད་ཕྱིད་ཐིག་ལེ་ཅན། །

chudruk ché ché tiklé chen

Supporting half of half of sixteen bindus,⁷⁹

ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩིས་ལས་འདས། །

yenlak mepé tsi lé dé

Transcending every grouping, void of members,

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྩེ་མོ་ཅན། །

samten zhipé tsemochen

Sustaining dhyana's fourth and final peak, (145)

བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ཀུན་ཤེས་ཤིང་། །

samten yenlak kün shé shing

Aware of dhyana's each and every aspect,

ཉིང་འཛིན་རིགས་དང་རྒྱུད་རིག་པ། །

tingdzin rik dang gyü rigpa

With knowledge of samadhis' types and families,

ཉིང་འཛིན་ལུས་ཅན་ལུས་གྱི་མཚོན། །

tingdzin lüchen lü kyi chok

The best of bodies—body of samadhi,

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ། །

longchö dzok ku kün gyi gyal

The sovereign king of all enjoyment bodies, (146)

སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་སྤེ་སྐུ་ཡི་མཚོན། །

trulpé ku té ku yi chok

The best of bodies—emanation body,

སངས་རྒྱལ་སྤྱལ་པའི་རྒྱུད་འཆང་བ། །

sangye trulpé gyü changwa

The heir to emanations of the buddhas,

སྤྱོད་གསལ་བཅུར་སྤྱལ་བ་སྣ་ཚོགས་འབྱེད། །

chok chur trulpa natsok gyé

With varied emanations everywhere,

ཇི་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །

jizhin drowé dönjé pa

While benefiting all, however needed, (147)

ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ལྷ་ཡི་ལྷ། །

lha yi wangpo lha yi lha

The sovereign of the gods, the god of gods,

ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་མིན་བདག །

lha yi dakpo lhamin dak

Asura lord, the ruler of immortals,

འཆི་མེད་དབང་པོ་ལྷ་ཡི་སྲ། །

chimé wangpo lha yi la

The king of deities, the gods' guru,

འཇོ་མཁས་བྱེད་འཇོ་མཁས་བྱེད་དབང་སྤུག་པོ། །

jom jé jom jé wangchuk po

The highest lord of pramathas,⁸⁰ Pramatha, (148)

སྲིད་པའི་དགོན་པ་ལས་བཀླལ་བ། །

sipé gönpa lé galwa

Emerged from cyclic life's imposing forest;

སྟོན་པ་གཅིག་སུ་འགྲོ་བའི་སྲ། །

tönpa chikpu drowé la

The single teacher; guru for all beings;

འཛིག་རྟེན་ཕྱོགས་བཅུར་རབ་གྲགས་པ། །

jikten chok chur rabdrak pa

In every well-known world, in all directions,

ཚོས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་ཚེ་བཤོ། །

chö kyi jindak chewa po

The eminent bestower of the Dharma; (149)

བྱམས་པའི་གོ་ཚ་ཆས་བ་སྟེ། །

jampé gocha chepa té

Concealed by armour made of loving-kindness;

སློང་རྩེ་ཡི་ནི་ཡ་ལང་བགོས། །

nyingjé yi ni ya lé gö

Well shielded by the shield of empathy;

ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མདའ་གཞུ་ཐོགས། །

sherab raldri dazhu tok

With wisdom sword in hand, with bow and arrow;

ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་གཡུལ་ངོ་སེལ། །

nyönmong mi shé yulngo sel

Concluding war with ignorance and kleshas; (150)

དཔའ་བོ་བདུད་དག་བདུད་འདུལ་བ། །

pawo dü dra düdul ba

The maras' enemy and tamer, hero,

བདུད་བཞིའི་འཛིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །

dü zhi jikpa selwar jé

Eliminating threats from all four maras,

བདུད་ཀྱི་དཔུང་རྣམས་ཕམ་བྱེད་པ། །

dü kyi pung nam pam jepa

Defeating all the armies of the maras,

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་འཛིན་རྟེན་འབྲེན། །

dzokpé sangye jikten dren

A guide for living beings, the perfect buddha, (151)

མཚོད་འོས་བསྟོད་འོས་ལྷན་གྱི་གནས། །

chö ö tö ö chak gi né

Deserving homage, worthy of respect,

རྟུ་རྟུ་རིམ་གྲོ་བུ་བའི་འོས། །

taktu rimdro jawé ö

Deserving reverence, always honourable,

བཀུར་འོས་རྗེད་བར་བུ་བའི་འོས། །

kur ö jewar jawé ö

Deserving worship, worthy of regard,

ལྷན་བྱུར་འོས་པ་སྤྲ་མའི་རབ། །

chak jar öpa lamé rab

The highest guru, ever venerable, (152)

འཛིན་རྟེན་གསུམ་པོ་གོམ་གཅིག་བསྟོད། །

jikten sumpo gom chik drö

Traversing all three worlds in just one stride,

མ་ལའ་ལྷར་མ་ཐའ་མེད་ནམ་པར་གཞོན། །

kha tar tamé nampar nön

His step extending past the bounds of space,

གསུམ་རིག་གཅོད་མ་དག་པ་སྟེ། །

sum rik tsangma dakpa té

With knowledge of the three, well-versed, and pure,⁸¹

མངོན་ཤེས་དུག་ལྷན་རྗེས་བྲན་དུག། །

ngönshé drukden jedren druk

With sixfold higher knowledge and recall,⁸² (153)

བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཚེ། །

changchub sempa sempa ché

The bodhisattva and maha-sattva,

རྩུ་འཕུལ་ཚེན་པོ་འཇིག་རྟེན་འདས། །

dzutrul chenpo jikten dé

With power great, transcending worldly life,

ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱིན་པའི་མཐའ། །

sherab parol chinpé ta

Perfected by his excellence of insight,

ཤེས་རབ་གྱི་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ། །

sherab kyi ni denyi tob

Now unified with insight's highest nature, (154)

བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ། །

dak rik zhen rik tamché pa

The whole, aware of self, aware of other,

ཀུན་ལ་པན་པའི་གང་ཟག་མཚོག། །

kün la penpé gangzak chok

For, fit for all, he is the best of men;

དཔེར་བྱ་ཀུན་ལས་འདས་པ་སྟེ། །

perja kün lé depa té

Surpassing all to which he is compared,

ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཚོག། །

shé dang shejé dakpo chok

Supreme most lord of knowing and what's known, (155)

གཙོ་བོ་ཚོས་གྱི་སྤྱིན་བདག་སྟེ། །

tsowo chö kyi jindak té

The foremost master of imparting Dharma,

ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དོན་སྟོན་པ། །

chakgya zhipo dön tönpa

Who shows the meaning of the fourfold seal,⁸³

འགྲོ་བའི་བསྐྱེན་བཀུར་གནས་གྱི་མཚོག། །

drowé nyenkur né kyi chok

The most revered amongst all living beings

ངེས་འབྱུང་གསུམ་པོ་བགྲོད་རྣམས་གྱི། །

ngejung sumpo drö nam kyi

Engaged in going forth on all three paths, (156)

དོན་གྱི་དམ་པ་རྣམ་དག་དཔལ། །

dön gyi dampa namdak pal

With glory purified by ultimate truth,

འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྐལ་བཟང་ཚེ། །

jikten sum na kalzang ché

Most fortunate within the threefold world,

དཔལ་ལྷན་འབྱོར་པ་ཀུན་བྱེད་པ། །

palden jorpa kün jepa

The celebrated source of all endowments,

འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྷན་པའི་མཚོག། །

jampal pal dang denpé chok

Supreme among the glorious, Mañjushri. (157)

11. Praise for the Wisdom of the Five Tathagatas

མཚོག་སྤྱིན་རྗེ་མཚོག་ཁྱོད་འདུད། །

chok jin dorjé chok khyö dü

Homage to you, boon granter, best of vajras;

ཡང་དག་མཐར་གྱུར་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

yangdak tar gyur khyö la dü

O summit of existence, homage to you;

སྟོང་ཉིད་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

tongnyi lé jung khyö la dü

Homage to you, whose source is emptiness;

སངས་རྒྱལ་བྱུང་རྣམས་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

sangye changchub khyö la dü

O Buddha's awakening, homage to you; (158)

སངས་རྒྱལ་ཆགས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

sangye chakpa khyö la dü

O passion of the buddhas, homage to you;

སངས་རྒྱལ་འདོད་ལ་ཕྱག་འཚེལ་འདུད། །

sangye dö la chaktsal dü

Desire of the buddhas, I pay you homage;

སངས་རྒྱལ་དགེས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

sangye gyepa khyö la dü

O love of every buddha, homage to you;

སངས་རྒྱལ་རྩོལ་ལ་ཕྱག་འཚེལ་འདུད། །

sangye rol la chaktsal dü

The joy of all the buddhas, I pay you homage; (159)

སངས་རྒྱལ་འཇུག་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

sangye dzumpa khyö la dü

O smile of every buddha, homage to you;

སངས་རྒྱལ་བཞད་ལ་ཕྱག་འཚེལ་འདུད། །

sangye zhé la chaktsal dü

The laugh of all the buddhas, I pay you homage;

སངས་རྒྱལ་གསུང་ཉིད་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

sangye sung nyi khyö la dü

O speech of every buddha, homage to you;

སངས་རྒྱལ་ལ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ །

sangye tuk la chaktsal dü

The heart of all the buddhas, I pay you homage; (160)

མེད་པ་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

mepa lé jung khyö la dü

Arisen from non-being, homage to you;

སངས་རྒྱལ་བྱུང་བ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

sangye jungwa khyö la dü

Homage to you, arisen from the buddhas;

ནམ་མཐའ་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

namkha lé jung khyö la dü

Arisen from the sky, homage to you;

ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

yeshe lé jung khyö la dü

Homage to you, born of pristine wisdom; (161)

སྐྱུ་འཕྲུལ་བྲ་བ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

gyutrul drawa khyö la dü

O net of illusion, homage to you;

སངས་རྒྱལ་རོལ་སྟོན་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

sangye rol tön khyö la dü

Homage to you, the buddhas' spectacle;

ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

tamché tamché khyö la dü

Homage to you, the everything of all;

ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་ཉིད་ཁྱོད་ལ་འདུད་དོ། །

yeshe ku nyi khyö la dü do

O body of wisdom, homage to you! (162)

ཨོཾ་སཐ་རྣམ་ཐུ་བ་སུ་བུ་ལ་འཕྲོ་བའི་ལྷ་མོ་ཨོཾ་ཨེ།

om sarva dharma bhava sobhava bishuddha benza a a am ah

སྤྱི་ཉི་འཕྲོ་སཐ་རྣམ་ཡ་དུ་སཐ་ཉ་སྤྱི་བ་ལྷ་མོ་ལ་མཚུ་སྤྱི་བ་འཕྲོ་ཏུ་སུ་བུ་ཡེ་ཉི་
ཨོཾ་ཨེ།

prakriti parishuddha sarva dharma yad uta sarva tathagata jnanakaya
manjushri pari shuddhitam upadayeti a ah

སཐ་ཉ་སྤྱི་བ་ཉ་རྩི་དལྲ་ཉ་ཉ་ཉ་ཉ།

sarva tathagata hridayang hara hara

ཨོཾ་ཧུང་མྱི་མཁུ་བཟླ་འཕྲོ་ལྷ་མོ། བུ་གྱི་ལྟ་ར། མ་རྩུ་བུ་ཙ། སཐ་རྣམ་གཤམ་རྣམ་ལ་སུ་བ་
འཕྲོ་རྣམ་རྩུ་འཕྲོ་ལྷ་མོ།

om hung hrih bhagavan jnanamurti vagishvara mahavatsa sarvadharmā
gaganamala suparishudha dharmadhatu jnanagarbha ah⁸⁴

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྗེ་འཚང་། །

dené palden dorjé chang

Then Vajradhara, ever glorious,

དག་འཚོང་མགུ་ནས་ཐལ་མོ་སྤྱར། །

ga zhing gu né talmo jar

Most pleased and satisfied, with folded palms,

མགོན་པོ་བཙུག་ལྷན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །

gönpo chomden dezhin shek

Prostrated to the Buddha, noble guard,

ཚོགས་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷན་འཚོལ་ནས། །

dzoksang gyé la chaktsal né

The Blessed One, the lord Tathagata; (163)

དེ་ནི་མགོན་པོ་གསང་བའི་བདག། །

dé ni gönpo sangwé dak

And with a host of other Vajrapanis—

ལག་ན་རྗེ་རྗེ་བློ་བའི་རྒྱལ། །

lak na dorjé trowö gyal

Of varied forms, the lords of guhyakas,

སྣ་ཚོ་གས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །

natsok zhen dang lhenchik tu

Sublime protectors, noble wrathful kings—

གསང་བ་སྟོན་ནས་ནི་ཚིག་འདི་གསོལ། །

sang tö né ni tsik di sol

He then exclaimed this effervescent praise: (164)

མགོན་པོ་བདག་ཅག་ཡི་རང་ངོ་། །

gönpo dakchak yi rang ngo

Protector, we rejoice! How excellent!

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ལེགས་པར་གསུངས། །

lek so lek so lekpar sung

How excellent what you have clearly taught!

རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་འཚལ་བ་ཡི། །

namdrol drebu tsalwa yi

Through you our lofty aim has been achieved,

འགྲོ་བའི་མགོན་མེད་རྣམས་དང་ནི། །

drowé gönmé nam dang ni

Which leads to true and full awakening: (165)

བདག་ཅག་ཡང་དག་རྗེས་གཞི་ཡི། །

dakchak yangdak dzokpa yi

And so the aims of helpless mundane beings,

གྲུང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་དོན་ཚེན་མཛད། །

changchub tobpe dön chen dzé

Who seek the fruits of perfect liberation.

སྐྱུ་འཕྲུལ་བྲ་བའི་རྒྱལ་བསྟན་པ། །

gyutrul drawé tsul tenpa

Just this taught in the Mayajala is

འདི་ནི་རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ། །

di ni namdak lekpé lam

The noble path that leads to excellence: (166)

ཟབ་ཅིང་ཡངས་ལ་རྒྱ་ཚེ་སྟེ། །

zab ching yang la gyaché té

With largeness, vastness, and profundity,

དོན་ཚེན་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །

dön chen drowé dönjé pa

With meaning great, achieving beings' aims,

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ནི། །

sangye nam kyi yul di ni

Just this comprises every buddha's sphere,

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱུན་གྱིས་བཤད། །

dzokpé sangye kün gyi shé

Just this is taught by all awakened ones. (167)

འཕགས་པ་རྣམས་འགྲོང་ཚེན་པོའི་རྒྱུད་སྐྱུ་འཕྲུལ་བྲ་བ་སྟོང་སྟེན་སྟེན་བཅུ་དྲུག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་བྲ་བའི་ལེ་ལུ་ལས་
སྐྱུང་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་
པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུགས་བསལ་གསུངས་པ་ཚོགས་སོ། །།

This concludes the Supreme Chanting of the Names of the Blessed One Mañjushri, the Wisdom Deity. It was extracted from the noble Net of Illusion, a mahayoga tantra in sixteen thousand parts, from its chapter on the net of samadhi. It was spoken by the Blessed One Shakyamuni, the Tathagata.

Translation Origin

Translated by Ryan Conlon with the assistance of [Samye Translations](#) (Stefan Mang). Special thanks to Prof. Harunaga Isaacson, [Adam Pearcey](#), and others for offering valuable suggestions that greatly improved our work. The translation is based on the Namasangiti's Sanskrit text, for which we used as our main interpretative guides the ancient Tibetan translation (here printed alongside the English text),⁸⁵ as well as commentaries by Vilasavajra⁸⁶ and Vimalamitra.⁸⁷

This work is licensed under [CC BY-NC 4.0](#).

1Note that as far as we can presently determine, the title (Arya)-mañjushrinamasangiti does not appear to be attested in original Sanskrit sources and can only be found in Tibetan renderings of the Sanskrit title or in modern literature. The tantra's most common title in Sanskrit is simply Namasangiti ('Chanting the Names'), while the colophons to the tantra itself generally give the full title as Bhagavato Mañjushrijñanasattvasya Paramartha Namasangitih ('The Supreme Chanting of the Names of the Blessed One Mañjushri, the Wisdom Deity').

2The chapter titles are included in many but not all witnesses of the Namasangiti and its translations. Commentators employ them to explain the structure of the text. They are generally not chanted aloud by contemporary practitioners who recite the text.

3Some witnesses of the ancient translations have an alternative reading (pad+ma rgyas pa'i gdan la bzhungs), which can be translated 'seated atop a seat that is a lily in full bloom.

4'Illusion's Net' can be understood as a proper name referring to the Mayajalatantra and the tantric system presented therein. Various esoteric and non-esoteric glosses of this name are possible: for example, Vimalamitra states that the word hints at the unity of a special form of insight and means.

5The 'three forms of unwanted birth' are birth in hell, as a hungry ghost, or as an animal.

6Vimalamitra, as well as most witnesses we have consulted of the Namasangiti's Tibetan translations, indicates that 'the lord of speech' is the Buddha: i.e., 'the Buddha, the lord of speech, spoke these verses.' Vilasavajra and the Sanskrit witnesses of the Namasangiti, however, indicate that 'the lord of speech' refers to Mañjushri. The latter reading and interpretation are, in our opinion, preferable on the grounds of grammar and sense, and we therefore reflect it in our English translation.

7These six mantras are expressed in verse 27.

8This mantra can be translated as follows: a a i i u u e ai o au am ah—I, the Buddha, located in the heart, am the wisdom body of all buddhas residing throughout the past, present, and future.

9This mantra can be translated as follow: Om, homage to you, Arapacana—Vajratikshna ('vakra-sharp'), Duhkhaccheda ('eliminator of suffering'), Prajñajñanamurti ('embodiment of insight-wisdom'), Jñanakaya ('wisdom body'), Vagishvara ('lord of speech')!

10The Sanskrit word akshara (letter/phoneme/syllable) can also be understood to refer to an imperishable thing. This understanding is reflected in the Kangyur's translation of the Namasangiti: i.e., 'He is the ultimate, imperishable thing.'

11When used in reference to letters, the word mahaprana (translated here as 'arising from great vital force') means 'aspiration', which would normally not apply to a vowel such as 'a'. Vimalamitra explains that the vowel 'a' is unique in not depending on the teeth, nose, tongue, and so forth for its articulation; rather, it arises simply from prana, a person's vital force. Thus the word mahaprana connotes something that is naturally arisen from the vital force alone.

12We use the word 'feast' in the sense of a festival, particularly one that involves religious worship.

13Beginning in this verse the tantra lists the ten paramitas: 1. generosity ('munificence'); 2. discipline; 3. patience ('tolerance'); 4. diligence; 5. meditative concentration; 6. wisdom; 7. skilful means; 8. strength; 9. aspiration ('vows'); and 10.

knowledge.

14Vimalamitra understands what we translate as ‘great and daunting creatures’ (mahabhaya; ‘jigs chen) to refer to non-Buddhist gods such as Vishnu and Shiva. Vilasavajra, similarly, understands the word to refer to Shiva in his Mahabhairava form.

15Here we believe that the majority of witnesses of the Tibetan translations have suffered from corruption, with the word ‘rig’ becoming ‘rigs’. Following the corrupted text, we may translate the name, ‘the best of the great families’. This reading, along with an interpretation of it, appears to be common in Tibetan commentaries, including that of Vimalamitra. Witnesses of the text reading ‘rig’ (vidya) can also be found, and these are almost certainly to be regarded as correct.

16At face value, the Tibetan could be taken to mean ‘endowed with great sageness’.

17The ten grounds (bhumi; sa) refer to stages of the path to awakening that a bodhisattva traverses after having directly perceived reality.

18The ten knowledges (dasha jñānani; shes pa bcu) are mentioned, for example, in Vasubandhu’s Abidharmakosha ch. 7. They are knowledge of 1. dharma; 2. concordance; 3. conventions; 4. other minds; 5. suffering; 6. origin; 7. cessation; 8. the path; 9. exhaustion; 10. non-arising.

19Commentators interpret these enumerations variously: Vilasavajra understands the “ten forms” to be the ten ways of grasping to the self, which are taught in the third chapter of the Madhyantavibhaga, and he understands the “tenfold content” to comprise their remedies—i.e., the ten topics of mastery (which are mentioned in the same work, and which also serve as the main topics of Mipham Rinpoche’s Gateway to Knowledge). Vilasavajra further explains that Mañjushri receives such names because he can appear both as phenomena that are in discord with awakening and as the remedies to such phenomena. Vimalamitra, by contrast, takes the “ten forms” to be the five aggregates and the five mental afflictions, and the “tenfold content” to be the five wisdoms and five bodies.

20The ‘ten strength’ refer ten types of knowledge called the powers (or strengths) of a tathagata (tathagatabala; de bzhin gshegs pa’i stobs)—namely, knowledge of 1. what is correct and incorrect; 2. the results of actions; 3. the diverse aspirations of beings; 4. the diverse dispositions of beings; 5. the quality of beings’ acumens; 6. the paths that lead in all directions; 7. all forms of meditative concentration and the like; 8. past lives; 9. death and rebirth; and 10. the destruction of defilements.

21Vilasavajra and Vimalamitra both understand this to refer to the ten masteries (vashita; dbang)—namely the power over 1. life; 2. mind; 3. material provisions; 4. action; 5. birth; 6. aspirations; 7. resolve; 8. supernatural powers; 9. Dharma; and 10. knowledge.

22‘Seekers’ (tirthya; mu stegs) refers to those who seek liberation from suffering. They are described as ‘misled’ or ‘bad’ insofar as they do not follow the Buddhist path, and they are ‘deer-like’ because they are terrified by the roar of the lion-like ‘no self’ doctrine.

23Based on Vimalamitra’s commentary, which contains an alternative reading of the text found only in certain witnesses of the Tibetan translation (kun tu ‘gro ba’i don yod stobs), we may translate the first quarter as, ‘he who has strength that is fruitful for all beings’.

24Here ‘force’ (bala; stobs) is most naturally understood in the sense of military force.

25 Vilasavajra explains that 'rhino' refers to a pratyekabuddha who leads a solitary life, whereas the name 'pratyekabuddha' refers to one who congregates in groups.

26 'Equipped in full with knowledge and its base' (vidyacaranasampanna; rig pa dang zhabs su / rkang par ldan pa) is a stock epithet for the Buddha and refers to knowledge and good conduct, or, more technically, the Eightfold Path of the Nobles (namely, knowledge refers to right view, and its "base", or supporting factors, consists in the remaining seven branches).

27 'Accomplishing all goals' translates the Sanskrit siddhartha, also a well-known name of Buddha Shakyamuni.

28 'The Dharma source' translates the Sanskrit dharmadhatu. An alternative translation could be, for instance, the Dharma sphere.

29 Four of these five bodies are the dharmakaya, svabhavakaya, sambhogakaya, and nirmanakaya. The fifth is given variously as 'the body of ripening' (vipakakaya), 'the body of wisdom-dharma' (*jñanadharmakaya), or the vajra body (vajrakaya). Vilasavajra refers to the first of these, whereas Vimalamitra refers to the third.

30 The five eyes, which are five organs of superior vision, are the bodily eye, divine eye, insight eye, dharma eye, and buddha eye.

31 This translates the name Vairochana. The name Maha-vairochana occurs in verse 42.

32 The three families are those of body, speech, and mind.

33 The foremost pledge (or great samaya) may, as Vilasavajra suggests, refer to a deity, or it may refer more generally to the pledges of the Vajrayana.

34 A number of names in this verse correspond to well-known deities: Amoghapasha (translated as 'with snare unfailing') is a form of Lokeshvara, while Vajrapasha (translated as 'the vajra snare') and Vajrangkusha (translated as 'the vajra hook') are found as door-keepers in a number of mandalas.

35 The 7th chapter begins with the last line of verse 66.

36 Alternatively, 'the king of wrathful deities'.

37 Halahala is the poison that, according to Indic mythology, was produced during the churning of the ocean.

38 This translates the name Yamantaka. Yama can be understood as the personification of death or as death's messenger.

39 This translates the name Vighnaraja, a common epithet for Ganesha.

40 This translates the name Acala.

41 Here 'immersion' (avesha, bebs pa) can be understood in the sense of 'empowerment', 'blessing', 'possession', or simply 'entry'.

42 According to Vilasavajra, the meaning of this epithet is that Mañjushri has knowledge of these four: truth, reality, reality's peak, and selflessness (the commentator glosses these four as slightly different aspects of ultimate reality).

43 'Unbounded liberation' (apratishthitanirvana; mi gnas pa'i mya ngan las 'das pa) refers to the state of nirvana that is bound to neither samsara nor utter quiescence.

44 For Vimalamitra, 'the trio' here refers to the three poisons. Vilasavajra interprets this name as meaning 'the end of the three', and the three refer to the Truth of Suffering, the Truth of Origin, and the Truth of Cessation; thus, Mañjushri is identified as the end of these three, the Truth of the Path.

45 Throughout the Namasangiti we translate upadhi as 'substrate', but the word as a technical Buddhist term has a number of possible meanings, depending on context. For example, it can also mean 'remainder', 'body', or 'afflictions'. Tibetan translations

of the Namasangiti and other texts render this term in various ways.

46According to both Vimalamitra and Vilasavajra, the three forms of liberation are those of shravakas, pratyekabuddhas, and buddhas.

47‘Cord-tied’ (mauñjin) indicates that Mañjushri wears the sacred cord of a brahmin. In some witnesses of the text, this name is exchanged with the name ‘maundin’ from the following verse, and this can be interpreted to mean that Mañjushri has a shaved head (as a renunciate) or that he carries a skull cup (as a practitioner of extreme asceticism). The Kangyur translation of the Namasangiti indicates that ‘maundin’ was read both in this verse and in the following. Regardless, commentators tend to agree that this portion of the text shows how Mañjushri can appear with the garb and appearance of various Buddhist and non-Buddhist religious practitioners.

48More precisely, here two names should be understood: ‘he whose austerities are great’ and ‘he in whom austerities have culminated.’

49A ‘brahmin’ is a member of the brahmin caste, ‘Brahma’ refers to the deity known by that name, and ‘brahman’ can be understood as ultimate reality. Commentators vary in their accounts of how these conventionally ‘Hindu’ terms relate to Mañjushri.

50Vilasavajra comments that ‘the branches of awakening’ (vimokshanga; rnam grol lus) are the seven branches of awakening and the eight-branched path of noble beings. Vimalamitra, perhaps led by the Tibetan rendering of the term ‘branch’ as ‘lus’ (‘body’), interprets as meaning ‘the body of awakening’—i.e., the body that is achieved on achieving full liberation.

51The word shiva (translated here as ‘quiescence’) may also be understood with the meaning ‘good’ or ‘beneficial’; or, although not mentioned by commentators, it may refer to the god who bears the name Shiva.

52The names translated here as ‘devoid of passion’ and ‘passionless’ point toward the ‘guna’ of ‘rajas’, from the triad of ‘sattva’ (light/goodness), ‘rajas’ (passion/energy), and ‘tamas’ (darkness/inertia). This connection also suits the two names given in 98b, which connote freedom from disease related to the three humours (which are in turn based on the three ‘gunas’). The Tibetan translation of the word ‘rajas’ (i.e., ‘rdul’), while also referring to the ‘guna’ in a technical context, can equally imply either a minute particle or a fault (‘nyes skyon’).

53Alternatively, Mañjushri is ‘Shri’s beloved’ (shrivatsa). According to Vilasavajra, a mark which has the shape of the so-called endless knot is situated uniquely at the hearts of buddhas. Shrivatsa is also a common epithet for Vishnu and the mark on his chest.

54The ‘lotus lord of dance’ translates Padmanarteshvara, a name commonly associated with Lokeshvara.

55Vilasavajra appears to treat Vajraratna and so on (i.e. the names in verse 107–108a) as proper names, and he, as Vimalamitra does too, identifies them with, respectively, Akshobhya, Ratnasambhava, Amitabha, Amoghasiddhi, and Vairochana.

56Vilasavajra explains that the name ‘lotus buddhas’ is to be understood as a metaphorical comparison: the buddhas are like lotus because they are free from stains.

57The first three names mentioned in this verse are also the names of well-known bodhisattvas: Samantabhadra, Sumati, and Kshitigarbha.

58Or, alternatively, ‘the glorious letter dhil.’

59According to Vilasavajra, Shrimat refers to Padmanarteshvara, who is mentioned in verse 105.

60The Sanskrit word translated here as ‘the world’ is brahmanda, ‘Brahma egg’, a term used more commonly in non-Buddhist texts in reference to the universe.

61Or ‘of great passion’ (maharaga).

62The four bases of miraculous powers (catur-riddhipada, rdzu ‘phrul gyi rkang pa bzhi) are: 1. intention (canda, ‘dun pa); 2. diligence (virya, brtson ‘grus); 3. attention (citta, sems pa); and 4. discernment (mimamsa, dpyod pa).

63The four applications of mindfulness (catur-smrityupasthana, dran pa nye bar bzhag pa bzhi) are mindfulness of 1. body (kaya, lus), 2. feelings (vedana, tshor ba), 3. mind (citta, sems), and 4. phenomena (dharma; chos).

64A more literal translation may be, ‘he who knows the reality of the objects [subsumed in] the five aggregates.’

65According to the commentators, the ‘purity in all twelve forms’ refers to the twelve sense sources (ayatana, skye mched) in their pure forms.

66These eight knowledges are understood by Vilasavajra as follows: knowledge of Dharma, knowledge of non-duality, knowledge of suffering, knowledge of the origin, knowledge of cessation, knowledge of the path, knowledge of destruction, and knowledge of non-arising. Vimalamitra offers another interpretation: Mañjushri realises that the eight forms of consciousness (from eye consciousness through to the storehouse consciousness) are unarisen.

67Vilasavajra identifies these twelve forms as the forms of the Four Truths as divided across the three turnings of the wheel of Dharma. Vimalamitra, by contrast, enumerates the twelve as the five families (rigs lnga), the five wisdoms (ye shes lnga), and insight (shes rab) and compassion (snying rje).

68Vilasavajra explains that the sixteen forms referred to here are sixteen moments of realisation of the Four Truths on the Path of Seeing. Vimalamitra enumerates these as the sixteen varieties of emptiness.

69Vilasavajra enumerates these twenty forms as four ways in which each of the five aggregates are not to be conceptualised. For example, by achieving awakening, one does not believe that (1) material form is the self, (2) the self is within material form, (3) material form is within the self, or (4) material form possesses the self. Multiplied by the five aggregates, these add up to twenty forms. Vimalamitra, on the other hand, understands these twenty forms to be the transformation of the five elements, the five aggregates, the five afflictions, and the five faculties.

70Vilasavajra comments that ‘afflictive spheres’ refer to the eighteen spheres (dhatu, khams) beginning with the eye sphere.

71Vilasavajra explains that ‘oceanic floods’ are the traditionally enumerated four floods—namely, the floods of desire, cyclic existence, views, and ignorance.

72Vilasavajra explains that here the practice of yoga is compared to a dark forest, or ‘grove’, because it is not easily traversed; Mañjushri has emerged from the practice of yoga and has arrived the state of nirvana.

73According to Vilasavajra, the words ‘all perceptions’ (sarvasamjña) refer to certain forms of mundane meditative concentration. Through these meditations, Mañjushri enters a state of objectless awareness.

74An alternate reading and interpretation of this verse may be translated, ‘one who has reached the end of accomplishment, confusion free.’

75Vilasavajra explains the final three cryptic names here as follows: ‘three objects’ are

the past, present, and future; 'all objects' are all objects of the animate and inanimate world; and the 'three properties' are the three 'gūnas' most extensively described in Sangkhya philosophy but well-known throughout all manner of Indic texts.

76According to Vilasavajra, the three families are those of Vairochana, Akshobhya, and Amitabha.

77Vilasavajra and Vimalamitra both state that these syllables are the seeds of the five tathagatas, but they diverge regarding precisely how these syllables are to be identified.

78Some witnesses of the text in Sanskrit and Tibetan indicate that the name is 'one with six syllables.' Vilasavajra identifies the six syllables as 'om vagishvara hung,' while Vimalamitra, reading 'one with a hundred syllables,' interprets the hundred syllables as a generic large number that points to all the various mantras for which Mañjushri is the source.

79Vilasavajra refrains from offering a commentary on this line, but Vimalamitra clarifies that the four drops / bindus (i.e. 'half of half of sixteen') are the seed syllables 'a, ā, am, ah.' This being a frequently cited verse, a variety of highly esoteric interpretations can be found throughout Indian and Tibetan tantric literature.

80Pramathas are a class of beings otherwise known as ganas. They are said to serve as attendants to Shiva.

81The three names in this verse quarter evoke the Vedic learning of a brahmin. Vilasavajra understands 'Knowing the three' to refer to the three Vedas: Rigveda, Yajurveda, and Samaveda. Vimalamitra comments that the three are the scriptures of the tripitaka, or else three bodies of a buddha.

82The six forms of 'higher knowledge' (shad-abhijñā, mngon shes drug) are as follows: 1. the divine eye (divyacakshu, lha'i mig), 2. the divine ear (divyasrotra, lha'i rna ba), 3. knowledge of other minds (paracittajñana; gzhan sems shes pa), 4. recollection of previous births (purvanivasanusmriti, sngon gyi gnas rjes su dran pa), 5. miraculous powers (riddhi, rdzu 'phrul), and 6. knowledge of the destruction of defilements (ashravakshayajñana, zag pa zad pa mkhyen pa). The six forms of recollection, or 'recall,' (shadanusmriti, rjes su dran pa drug) are listed variously in texts. According to the Mahavyutpatti, they are recollection of 1. the Buddha, 2. the Dharma, 3. the Sangha, 4. discipline (shila, tshul khirms), 5. giving (tyaga, gtong ba), and 6. deities (devata, lha). In their commentaries on the Namasangiti, both Vimalamitra and Vilasavajra provide their own unique lists, which are more influenced by the doctrines of tantric Buddhism.

83The four seals (caturmudra, phyag rgya bzhi) are the action seal (karmamudra, las kyi phyag rgya), the pledge seal (samayamudra, dam tshig gi phyag rgya), Dharma seal (dharmamudra, chos kyi phyag rgya), and great seal (mahamudra, phyag rgya chen po).

84Om—O you whose nature is the non-existence of all phenomena, whose vajra[essence] is fully pure—a a am ah! All phenomena are by nature completely pure—to explain, [they are completely pure] based on their being the complete purity that is Mañjushri, the wisdom body of all tathagatas—a ah! Seize, seize the heart of all tathagatas! Om hung hrih—O Blessed One, wisdom body, lord of speech, whose speech is great, who is all Dharma, whose essence is the wisdom of the Dharma realm that is completely pure like stainless space—ah!

85For a version of the translation with detailed text-critical notes, a collection of transcriptions of source materials, and a discussion of methodology etc., please visit

<https://github.com/con-jo-ry/NaSa>.

86 An Explanation of the Meaning of the Name-mantras (Toh. 2533
Namamantrarthavalokini, mtshan gsang sngags kyi don du rnam par lta ba)

87 The Lamp that Illuminates the Names (Toh. 2092, mtshan don gsal bar byed pai
sgron ma)